

T.C

İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

**ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ BAĞLILIKLARI İLE EĞİTİM
ARAŞTIRMALARINA YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bedriye YILDIZ

İstanbul

Kasım-2022

T.C
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ BAĞLILIKLARI İLE EĞİTİM
ARAŞTIRMALARINA YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bedriye YILDIZ

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Pınar ÖZKAN

İstanbul

Kasım-2022

TEZ ONAYI

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne, Bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman Dr. Öğr. Üyesi Pınar ÖZKAN

Üye Prof. Dr. Kaya YILDIZ

Üye Doç. Dr. Bilal YILDIRIM

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Doç. Dr. Erhan İÇENER
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “**Öğretmenlerin Mesleki Bağlılıkları İle Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlandığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

Bedriye YILDIZ

İstanbul, 2022

ÖN SÖZ

Bu çalışma; bir kez daha emeğin önemini anlamama vesile oldu. Bir kariyer planının yanı sıra insanın her an üzerinde çalıştığı bir işinin olması ne güzel bir duyguymuş. Yaptığım çalışmada bir kez daha anladım ki insanın kendisi ve çevresine faydası dokunan her mücadelesi, yaptığı her işi ve aldığı güzel sonuçlar tüm yorgunluklara değiyor. Bu duygularla: Çalışmamın her aşamasında bana yol gösteren, tecrübelerini ve yol arkadaşlığını öğrencilerinden esirgemeyip bizlere katkı sağlayan; başta çok kıymetli tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Pınar ÖZKAN'a, Doç. Dr. Mustafa ÖZGENEL hocamıza ve kariyer yolculuğumuzda emeği geçen tüm hocalarıma teşekkür ederim. Yine tez savunmamda bilgi ve tecrübeleriyle mesleki gelişimime hem de aldığım eğitimlere katkı sağlayan kıymetli jüri üyelerim Prof. Dr. Kaya YILDIZ ve Doç. Dr. Bilal YILDRIM' a; bu süreç boyunca her anlamda varlıklarını yanımda hissettiğim sevgili yeğenim Ömürhan Yiğit YILDIZ' a, canım annem Şerife YILDIZ' a, ve zaman ayırmakta güçlük çektiğim kıymetli aile üyelerime, çalışmam boyunca her daim iletişimde ve bilgi paylaşımında bulunduğumuz değerli meslektaşım Ergün TOPAL' a, anketlerin uygulanmasında gönüllü olarak katkılarını esirgemeyen tüm meslektaşlarıma gönülden teşekkür ederim.

Bedriye YILDIZ

İstanbul, 2022

ÖZET

ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ BAĞLILIKLARI İLE EĞİTİM ARAŞTIRMALARINA YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Bedriye YILDIZ

Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Yönetimi

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Pınar ÖZKAN

Kasım-2022, 93 Sayfa

Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına yönelik tutumları arasındaki ilişkinin ortaya konulmasıdır. Bu amaç doğrultusunda 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında İstanbul İlinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kamu ilköğretim, ortaöğretim ve lise kurumlarında görev yapmakta olan 455 öğretmen ile çalışılmıştır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından hazırlanan ‘‘Kişisel Bilgi Formu’’, Utkan ve Kırdök’ün (2018) geliştirmiş olduğu ‘‘Dört Boyutlu Mesleki Bağlılık Ölçeği’’ ve İlhan ve arkadaşları (2013) tarafından geliştirilmiş olan Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği ile toplanmıştır. Gerekli izinler alındıktan sonra hazırlanmış olan formlar basılı materyal şeklinde katılımcılara sunulmuştur. Elde edilen veriler SPSS-22 for Windows paket programı ile çözümlenmiş ve analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeyi ve eğitim araştırmalarına yönelik tutumları arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu ayrıca mesleki bağlılığın eğitim araştırmalarına yönelik tutumu yordayıcı etkisi bulunduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Mesleki Bağlılık, Eğitim Araştırmaları, Tutum.

ABSTRACT

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN TEACHERS' PROFESSIONAL COMMITMENT AND THEIR ATTITUDES TO EDUCATIONAL RESEARCH

Bedriye YILDIZ

Master, Educational Administration

Thesis Advisor: Asst. Prof. Dr. Pınar ÖZKAN

November-2022, 93 Pages

The aim of this study is to reveal the relationship between teachers' professional commitment and their attitudes towards educational research. For this purpose, 455 teachers working in public primary, secondary and high school institutions affiliated to the Ministry of National Education in the province of Istanbul in the 2021-2022 academic year were studied. The data of the research were collected with the "Personal Information Form" prepared by the researcher, the "Four-Dimensional Professional Commitment Scale" developed by Utkan and Kırdök (2018), and the Teacher Attitude Scale towards Educational Research developed by İlhan et al. (2013). . The forms, which were prepared after the necessary permissions were obtained, were presented to the participants in the form of printed materials. The obtained data were analyzed and analyzed with the SPSS-22 for Windows package program. As a result of the analyzes, it was determined that there was a significant and positive relationship between the level of professional commitment of teachers and their attitudes towards educational research, and that professional commitment had a predictive effect on attitudes towards educational research.

Key Words: Teacher, Professional Commitment, Educational Research, Attitude.

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI	i
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ	ii
ÖN SÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR	xi
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	5
1.4. Varsayımlar	6
1.5. Sınırlılıklar.....	7
1.6. Tanımlar	7
İKİNCİ BÖLÜM	8
İLGİLİ LİTERATÜR VE ARAŞTIRMALAR	8
2.1. Mesleki Bağlılık Kavramı	8
2.1.1. Mesleki Bağlılığın Önemi	11
2.1.1.1. Bireysel açıdan önemi	11
2.1.1.2. Kurum açısından önemi.....	12
2.1.2. Mesleki Bağlılığın Boyutları	13
2.1.2.1. Duygusal mesleki bağlılık	13
2.1.2.2. Normatif mesleki bağlılık.....	14
2.1.2.3. Devam mesleki bağlılığı.....	14

2.1.3. Mesleki Bağlılığı Etkileyen Faktörler	15
2.1.3.1. Bireysel faktörler	15
2.1.3.2 Örgütsel faktörler	16
2.1.4. Mesleki Bağlılığın Sonuçları	18
2.1.5. Öğretmenlerde Mesleki Bağlılık	18
2.2. Eğitim Araştırmaları	19
2.2.1. Eğitim Araştırmalarının Önemi	21
2.2.2. Eğitim Araştırmalarının Gerekliliği	21
2.2.3. Araştırma Yeterliliği	22
2.2.4. Araştırmacı Öğretmen	23
2.3. İlgili Araştırmalar	24
2.3.1. Mesleki Bağlılık İle İlgili Araştırmalar	24
2.3.2. Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum İle İlgili Araştırmalar	26
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	30
YÖNTEM.....	30
3.1. Araştırma Modeli	30
3.2. Çalışma Grubu.....	30
3.3. Veri Toplama Araçları.....	33
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	33
3.3.2. Dört Boyutlu Mesleki Bağlılık Ölçeği (DBMBÖ)	34
3.3.3. Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği (EAÖTÖ).....	34
3.4. Verilerin Toplanması.....	35
3.5. Verilerin Analizi.....	35
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	37
BULGULAR.....	37
4.1. Araştırmada Kullanılan Ölçeklere Ait Bilgiler	37
4.2. Gruplar Arası Karşılaştırma Analizleri	38

4.3. Korelasyon ve Regresyon Analizleri.....	50
BEŞİNCİ BÖLÜM	55
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	55
5.1. Tartışma ve Sonuç	55
5.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuç ve Tartışma	55
5.1.2. Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine (Cinsiyeti, Yaşı, Medeni Durumu, Çalıştığı Kademe, Kıdemi, Mezuniyet Durumu) Göre Mesleki Bağlılıkları Ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları Ne Düzeydedir? Bulgularına Yönelik;	56
5.1.3. Öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına dair tutumları ile alt boyutları arasında anlamlı ilişki var mıdır? Bulgusuna yönelik;	63
5.1.4. Öğretmenlerin mesleki bağlılıkları eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını yordamakta mıdır? Bulgusuna yönelik;	64
5.2. Öneriler.....	64
5.2.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	64
5.2.2. Uygulamacılara Yönelik Öneriler	66
KAYNAKÇA	67
EKLER.....	79
A- DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER FORMU.....	79
B- MESLEKİ BAĞLILIK ÖLÇEĞİ.....	80
C- EĞİTİM ARAŞTIRMALARININ ETKİSİ	81
D- EĞİTİM ARAŞTIRMALARI TUTUM ÖLÇEĞİ.....	82
ÖZGEÇMİŞ.....	86

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3. 1 Katılımcıların Demografik Bilgileri.....	32
Tablo 3. 2 Katılımcıların Yaşına Dair Bilgiler.....	33
Tablo 3. 3 Ölçeklerin Basıklık ve Çarpıklık Değerleri ile Güvenirlik Katsayıları....	36
Tablo 4. 1 Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Toplam ve Alt Boyutlarının Ortanca, Puan Ortalamaları, Standart Sapmaları, Minimum ve Maksimum Değerleri.....	37
Tablo 4. 2 Cinsiyete Göre Katılımcıların Mesleki Bağlılıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması	38
Tablo 4. 3 Medeni Duruma Göre Katılımcıların Mesleki Bağlılıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması	39
Tablo 4. 4 Mezuniyet Durumuna Göre Katılımcıların Mesleki Bağlılıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması	40
Tablo 4. 5 Bilimsel Araştırma Sonuçlarını Dikkate Alma Durumuna Göre Katılımcıların Mesleki Bağlılıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması	41
Tablo 4. 6 Türkiye’de Bilimsel Araştırma Sonuçlarını Dikkate Alma Durumuna Göre Katılımcıların Mesleki Bağlılıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması	42
Tablo 4. 7 Görevli Olunan Eğitim Kademesine Göre Katılımcıların Mesleki Bağlılıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması	44
Tablo 4. 8 Çalışma Süresine Göre Katılımcıların Mesleki Bağlılıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması	46
Tablo 4. 9 Bilimsel Araştırma Sonuçlarına Ulaşılan Yere Göre Katılımcıların Mesleki Bağlılıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması	49

Tablo 4. 10 Mesleki Bağlılık ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum ile Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi.....	50
Tablo 4. 11 Katılımcıların Yaşlarına Göre Mesleki Bağlılık ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum ile Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi ...	52
Tablo 4. 12 Katılımcıların Mesleki Bağlılık ve Alt Boyutları İle Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum Arasındaki Çoklu Regresyon Analizi.....	53
Tablo 4. 13 Katılımcıların Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum ve Alt Boyutları İle Mesleki Bağlılıkları Arasındaki Çoklu Regresyon Analizi	54

KISALTMALAR

DBMBÖ	: Dört Boyutlu Mesleki Bağlılık Ölçeği
EAÖTÖ	: Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
TDK	: Türk Dil Kurumu
METK	: Milli Eğitim Temel Kanunu
SPSS	: Statistical Package For Social Science
Ort.	: Ortalama
Akt	: Aktaran
Ss	: Standart Sapma
B	: Regresyon Katsayısı
vd.,	: ve diğerleri
n	: Kişi Sayısı
%	: Yüzde

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde giriş başlığı altında çalışmanın problem durumu, amacı, önemi, sayıltıları, sınırlılıkları ve tanımları yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Özellikle son yüzyılda bilginin çok hızlı biçimde güncellenmesi öğrencilerin çağın gereklerine uygun şekilde tasarlanmış eğitime tabii tutulmalarını gerektirmektedir. Bu noktada öğretmenlerin öğretim süreçlerini çağa uygun yönetebilmeleri için eğitim araştırmalarını takip etmeleri önemlidir (İsmail ve ark., 2019). Değişen koşullara uygun nitelikte tasarlanan eğitim öğretim etkinliklerinin merkezinde öğretmen yer almaktadır. Öğretmenlerin bilimsel araştırmaları yakından takip etmeleri kendilerine yüklenen sorumluluklarla baş edebilmeleri için önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Mesleki becerilerini kuramsal bilgilerle destekleyen öğretmenler günceli yakalamakta daha etkin davranabilmektedirler (Beycioğlu, 2009).

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun (METK) 43. Maddesinde öğretmenlik şu şekilde tanımlanmaktadır: “Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir.” Yine aynı kanunda öğretmenlerin “Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlü oldukları” yönünde ifade yer almaktadır. Milli Eğitim Temel Kanunu'nda yer alan sistemin temel ilkeleri ise şu şekildedir: Genellik ve eşitlik, ferdin ve toplumun ihtiyaçları, yöneltme, eğitim hakkı, fırsat ve imkân eşitliği, süreklilik, Atatürk inkılap ve ilkeleri, demokrasi eğitimi, laiklik, bilimsellik, planlılık, karma eğitim, okul- aile iş birliği, her yerde eğitimidir. Bu ilkeler göz önüne alındığında öğretmenlik mesleğinin bilimsel gelişmelerle yakından ilişkili olduğu görülmektedir (Şahin ve Arcagök, 2013; İsmail ve ark., 2019).

Öğretmenlerin bilimsel araştırmaları takip etmesinin gerekliliğini ortaya koyan METK'nin bilimsellik ilkesine yönelik şu açıklama göze çarpmaktadır: “Her derece ve türdeki ders programları ve eğitim metotları ile ders araç ve gereçleri, bilimsel ve teknolojik esaslara ve yeniliklere, çevre ve ülke ihtiyaçlarına göre sürekli olarak geliştirilir. Eğitimde verimliliğin artırılması ve sürekli olarak gelişme ve

yenileşmenin sağlanması bilimsel araştırma ve değerlendirmelere dayalı olarak yapılır. Bilgi ve teknoloji üretmek ve kültürümüzü geliştirmekle görevli eğitim kurumları gereğince donatılıp güçlendirilir; bu yöndeki çalışmalar maddi ve manevi bakımından teşvik edilir ve desteklenir” (METK, 1973).

Öğretmenlik mesleğine dair belirtilen resmi açıklamalardan yola çıkarak öğretmenlerden bilimsel bilgiyi takip etmelerinin ve üretmelerinin beklendiği görülmektedir. Benzer şekilde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen ‘Öğretmen Mesleki Genel Yeterlilikleri’nde yer alan ifade de “Öğretmen öz değerlendirme yaparak, kişisel ve mesleki becerilerine katkı sağlayacak faaliyetlerde bulunur” şeklinde açıklama yapılmaktadır (MEB, 2017).

Öğretmenlerin edindikleri bilimsel bilgileri mesleki becerilerine aktarmaları ve bu doğrultuda öğrencilerinin gelişimine katkı sağlamaları beklenmektedir. Güncellenen bilgilerin sınıf içi etkinliklere aktarılabilmesi öğrencilerin bilimsel gelişmelerle paralel şekilde öğrenim görmelerini sağlamaktadır. Bu nedenle öğrencilerin çağın koşullarına ayak uydurmasına aracılı eden kişilerin öğretmenler olduğu söylenebilir (Şahin ve Arcagök, 2013; İsmail ve ark., 2019).

Öğretmenlerin üstlendikleri bu önemli sorumluluğu yerine getirebilmeleri için öğrencilerine etkili öğrenme deneyimleri sunmaları gerekmektedir. Bu deneyimlerin dayanağı ise bilimsel araştırmalarla desteklenen veriler olmalıdır. Öğretmenlerin bilimsel araştırmalar neticesinde ortaya konan gerçekleri sınıf içine aktarabilmeleri, etkinlikleri bu yönde tasarımları ile mümkün olmaktadır. Sınıf içine aktarılmamış bilgilerin amacına yeterince ulaşmadığı düşünülmektedir (Can, 2004).

Öğretmenler yetiştirilen neslin en önemli yapıtaşlarından biridir. Bu nedenle öğretmenlerin niteliği ile yetişen neslin niteliğinin benzer olması kaçınılmazdır. Öğretmenlerin eğitim sisteminde hedeflenen araştırma kültürü çerçevesinde tutum sergilemesi öğrencilerin de bu kültürü edinmelerini sağlayacaktır. Öğretmenlerin eğitim araştırmalarına karşı ilgili ve pozitif bir tutum içinde olmaları toplumun tüm paydaşlarına etki edebilecek güce sahiptir. Bilimsel araştırmaları takip eden ve sınıf içi uygulamalarına entegre eden bir öğretmen toplumun birçok kesimine doğrudan veya dolaylı olarak katkı sunmaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin mesleki gelişimleri ve bilimsel araştırmalara karşı olan tutumları toplumsal çapta bir konu olarak

değerlendirilmelidir. Öğretmenlerin bilimsel araştırmalara karşı olan tutumlarının geliştirilmesi toplumsal fayda sağlayabilecek güçte bir durumdur (Çepni ve Küçük, 2003; Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005).

Tutum, kişinin belli bir nesneye, duruma, olguya veya kişiye karşı edindiği deneyimler neticesindeki tavır alışları, davranış biçimleri ve duygularıdır (Özkalp ve Kirel, 2016). Tutum hem duygusal (tutum nesnesine karşı hissedilenler) hem bilişsel (tutum nesnesine ilişkin düşünceler ve değerlendirmeler) hem de davranış (tutum nesnesine yönelik tüm davranış eğilimleri) süreçleri içinde barındırmaktadır. Bu açıdan tutumun üç farklı boyutu barındıran ve insan davranışında önemli bir yeri olan psikolojik değişken olduğu söylenebilmektedir (Çakır, Kan ve Sünbül, 2006). Öğretmenlerin mesleklerine ve bilimsel araştırmalara yönelik tutumlarına etki eden çeşitli faktörler olduğu düşünülmektedir. Özellikle çalışma koşulları ve kurum içindeki uygulamalar mesleğe yönelik tutumları ve bağlılıkları üzerinde etkili olabilmektedir.

Mesleki bağlılık, kişinin sahip olduğu mesleğe verdiği değer ve önem olarak tarif edilmektedir (İştahlı, 2013: 81). Öğretmenlerin mesleki bağlılıkları hem bireysel hem de toplumsal nitelikte önem taşımaktadır. Mesleğine bağlı olan öğretmenlerin sergilediği pozitif tutum ve davranışlar yetiştirdikleri öğrencilere dolayısıyla topluma sirayet etmektedir. Her meslekte olduğu gibi öğretmenlik mesleğinde de çalışma koşullarının bağlılık üzerinde etkisi vardır. Okul yöneticilerinin tutumları ve öğretmenlere karşı sergiledikleri davranışlar da mesleki bağlılığa etki etmektedir. Okul yöneticilerinin öncülük ettiği pozitif iklimli bir okul ortamında öğretmenlerin mesleki bağlılıklarının daha yüksek olması beklenmektedir (Uştu, 2014: 49).

İş ve çalışma psikolojisi açısından bakıldığında örgütlerdeki adaletsizlik algısının çalışan motivasyonuna ve performansına olumsuz etkide bulunduğu bilinmektedir. Okullar da öğretmenlerin çalışma alanlarıdır ve örgüt içindeki iletişim çalışma motivasyonlarına etki etmektedir. Örgüt içindeki uygulamalara karşı negatif bir algı içinde olan öğretmenlerin verimliliklerinin ve mesleki bağlılıklarının düşmesi beklenen bir sonuçtur (Özdevecioğlu ve Aktaş, 2007: 4). Bu nedenle öğretmenlerin mesleki bağlılıkları çalıştıkları ortamdan, yöneticilerinden ve meslektaşlarından bağımsız düşünülemez. Kurum içinde meydana gelen olumsuz koşulların ve negatif

iletişim ortamının hem mesleki gelişime hem de bağlılığa zarar verici nitelikler taşıdığı söylenebilir (Acar, 2013: 207).

Öğretmenlerin mesleki bağlılıkları üretkenliklerini etkileyen en önemli değişkenlerden biridir. Kurum içinde desteklendiğini hisseden ve meslektaşları ile işbirliği halinde olan öğretmenlerin mesleki bağlılıklarının daha yüksek olması beklenmektedir. Dolayısıyla alışma ortamında kendini değerli hisseden ve mesleki bağlılığı yüksek olan öğretmenlerin meslekleri ile ilgili bilimsel gelişmelere olan ilgisi de pozitif yönde olacaktır. Karşılaştığı problemler karşısında yeterli desteği alabilen öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlamak adına daha motive olmaları beklenmektedir (nal, 2015: 28).

Öğretmenlerin mesleki bağlılıklarının yüksek olması mesleğin gerektirdiği ilkeleri yerine getirebilmeleri için kaynak sağlamaktadır. Mesleki bağlılığı düşük olan öğretmenlerin yaptıkları için gerektirdiklerine odaklanabilmeleri oldukça zordur. Bu nedenle öğretmenlerin eğitim araştırmalarına karşı tutumlarının incelenmesinde mesleki bağlılıklarının yeri oldukça önemlidir. Bu araştırma ile öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Mesleki bağlılık, bireyin mesleğinde iyi bir noktaya gelmesi, bilgi ve becerilerini arttırmak için motive olmasını sağlayacak iti gler arasında görülmektedir. Öğretmenlik de bilgi ve becerilerin dinamik tutulması gereken mesleklerden biridir. Öğretmenlerin bilgi ve becerilerini daha iyi bir noktaya taşıyabilmeleri için eğitim araştırmalarını takip etmeleri, araştırmalar neticesinde elde edilen bilimsel bilgileri meslek hayatlarına aktarabilmeleri beklenmektedir. Bu anlamda mesleki bağlılık düzeyinin eğitim araştırmalarının takibinde motive edici bir kaynak olabileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla ğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının incelenmesinde mesleki bağlılık düzeyinin de ele alınması önem arz etmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ile eğitim araştırmalarına yönelik tutumları arasındaki ilişkinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda şu alt amaçlar incelenmiştir:

1. Öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına yönelik tutumları ne düzeydedir?
2. Öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına yönelik tutumları;
 - a) Cinsiyet
 - b) Yaş
 - c) Medeni Durum
 - d) Çalıştığı Kademe
 - e) Kıdem
 - f) Mezuniyet Durumu
 - g) Bilimsel Araştırma Sonuçlarını Dikkate Alma
 - h) Türkiye’de Bilimsel Araştırma Sonuçlarını Dikkate Alma
 - i) Bilimsel Araştırma Sonuçlarına Ulaşılan Yere Göre
3. Öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına dair tutumları arasında ilişki var mıdır?
4. Öğretmenlerin mesleki bağlılıkları eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını yordamakta mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma ile öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına yönelik tutumları arasındaki ilişkinin ortaya konulması hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda görev yapmakta olan öğretmenlerin eğitim araştırmalarına ilişkin görüşleri ve araştırma yeterlilikleri de incelenmiş ve durum tüm yönleriyle ortaya konulmuştur.

İlgili alanyazın incelendiğinde öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ile eğitim araştırmalarına dair tutumlarını inceleyen bir çalışmaya rastlanılamamıştır. Fakat öğretmenlerin mesleki bağlılıklarını konu edinen (Dokumacı Sütçü ve Oral, 2021; Miyanyedi Şen, 2021; Güder, 2021; Aksu, 2021) birçok çalışmaya rastlanılmıştır. Benzer biçimde öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumların inceleyen de birçok araştırmaya (Yılmaz, 2020; Sadıç, 2019; Kotan, 2019; Delihasan, 2019; Savlet, 2017; Kahraman ve Köleli, 2017) ulaşılmıştır.

Eğitim araştırmaları ve mesleki bağlılığa yönelik yapılan araştırmalar öğretmenlik mesleği için gelişimin son derece önemli olduğunu ancak eğitim araştırmalarına

yönelik ilginin istenilen düzeyde olmadığını göstermektedir. Bu sonuç ülkedeki eğitim kalitesine etki edebilecek nitelikte öneme sahiptir. Öğretmenlerin eğitsel süreçlerde etkili olabilmeleri ve öğrencilere istenen becerileri kazandırabilmeleri mesleki becerilerini iyi düzeyde kullanabilmelerini gerektirmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin mesleki açıdan kendini geliştirme konusunda pozitif bir tutuma sahip olmaları beklenmektedir. Aynı zamanda bu pozitif tutum doğrultusunda aksiyon alabilmeleri de oldukça önemlidir. Eğitim alanındaki bilimsel gelişmeleri takip etme konusunda olumlu bir tutuma sahip olan ancak takip etmeyen öğretmenlerin becerilerini geliştirebilmeleri güçleşecektir. Öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları ile ilişkili olabileceği düşünülen mesleki bağlılık düzeyinin incelenmesinin bu alanda yapılabilecek düzenlemeler için kaynak oluşturabileceği düşünülmektedir.

Öğretmenlik mesleği yapısı itibarıyla ülkenin yetişen nesli üzerinde son derece büyük bir etkiye sahiptir. Bu durum öğretmenlerin mesleki bağlılıklarının toplumsal gelişime dolaylı olarak katkıda bulunulduğunu göstermektedir. Öğretmenlik mesleğinin daha iyi yapılmasına zemin oluşturabilecek her tür bilimsel araştırma aynı zamanda toplumsal bir değere sahiptir. Dolayısıyla öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları ile ilişkili olabilecek değişkenlerin incelenmesi toplumsal açıdan da önem arz etmektedir.

Bu anlamda araştırma literatüre katkı sağlayacağı, araştırma sonucunda elde edilen bulguların, yöneticiler, öğretmenler ve okulla ilgili çalışan tüm birimlerde katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Mevcut araştırmanın, okul etkililiğine katkı sunması beklenirken, öğretmenin mesleki bağlılık düzeyinin ve harcadığı eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının okul etkililiğini ne düzeyde etkileyeceği araştırma sonucunda ortaya çıkması, özellikle öğretmenler ve okul yöneticilerine katkı sağlaması beklenmektedir. Son olarak, öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında sonuca ulaşması, nitelikli öğrenci çıktısı ve geniş perspektifte toplum refahı için öğretmenlerin mesleki bağlılığının öneminin fark edilmesine katkı sunabilir.

1.4. Varsayımlar

Araştırmanın varsayımları şu şekildedir;

- Araştırma kapsamında kullanılan ölçme araçlarının geçerlik ve güvenirlik değerlerinin bu araştırma içinde geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmaktadır.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin ölçme araçlarına içtenlikle doğru cevaplar verdikleri varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırmanın sınırlılıkları şu şekildedir;

- Araştırma 2021/2022 eğitim öğretim yılı İstanbul ili Pendik ilçesinde görev yapmakta olan ilköğretim ve ortaöğretim öğretmenler ile sınırlıdır.
- Araştırma kapsamında kullanılan ‘Dört Boyutlu Mesleki Bağlılık Ölçeği’ ile ‘Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği’nin ölçtükleri nitelik ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Öğretmen: Öğrencilere kazandırılmak istenen becerileri önceden belirlenmiş hedefler doğrultusunda planlı, programlı şekilde etkinlikler yoluyla edindiren uzman kişidir (TDK, 2022).

Bağlılık: Bir kişiye, nesneye veya duruma karşı yakınlık hissetme ve sadakat duyma şeklinde tanımlanmaktadır (TDK, 2022).

Mesleki Bağlılık: Kişinin mesleği ile arasındaki psikolojik ilişki ve mesleğine karşı geliştirdiği duygusal tepkilerdir (Lee ve ark., 2000).

Bilimsel Araştırma: İncelenmek istenen bir olgunun veya durumun bilimsel araştırma yöntemleri kullanılarak sistemli bir şekilde araştırılması ve bilgi üretilmesidir (Cebeci, 2002).

Eğitim Araştırması: Eğitimdeki mevcut problemlere çözüm üretebilmek ve uygulamalardaki niteliği arttırabilmek için bilimsel yöntem kullanılarak yapılan sistemli araştırmalardır (Kahraman ve Köleli, 2017).

Tutum: Tutum, kişinin belli bir nesneye, duruma, olguya veya kişiye karşı edindiği deneyimler neticesindeki tavır alışları, davranış biçimleri ve duygularıdır (Özkalp ve Kirel, 2016).

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ LİTERATÜR VE ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlerin mesleki bağlılık ve eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarına dair ilgili kuramsal bilgilere yer verilmiş olup, araştırma değişkenleri olan mesleki bağlılık ve eğitim araştırmalarına yönelik tutum kavramları detaylı bir şekilde incelenmiştir. Son olarak yapılmış yurtiçi ve yurtdışı çalışmalarıyla bölüm sonlandırılmıştır.

2.1. Mesleki Bağlılık Kavramı

Her dönemin kendine özgü koşulları iş ve insan yaşamına etki etmektedir. Günümüzde her geçen gün hızlı şekilde gelişen teknoloji rekabet ortamının son derece zorlu olmasına zemin hazırlamıştır. Bu koşullarda varlığını sürdürmek isteyen örgütler değişen koşullara hızlıca adapte olmak durumundadır. Değişen koşullara adapte olmaya çalışan örgütler bazı dönemlerde yoğun personel devri yaşayabilmektedir. Bu durum günümüz insanların örgütlerine duydukları bağlılığın azalmasına, mesleklerine duydukların bağlılığın artmasına zemin hazırlamaktadır. Farklı örgütlerde iş yaşamına devam eden çalışanlar örgütten ziyade mesleklerine bağlanmayı tercih edebilmektedir.

Türk Dil Kurumu meslek kavramını “Belli bir eğitim ile kazanılan sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş” şeklinde açıklamaktadır. Başka bir tanımlamada ise mesleğin, çalışma hayatında mal, hizmet veya bilgi üreterek belirli bir gelir elde edilen; bu amaçla sergilenen bilgi, beceri ve yeteneklerin tümü olarak açıklanmaktadır (Dokumacı Sütçü ve Oral, 2021).

Meslek sadece kişinin maddi gelir elde ettiği bir kaynak olarak düşünülmemelidir. Sahip olunan meslek kişiye sosyal yaşamında belli bir statü de kazandırmaktadır. Meslek yaşamı kişinin özel ve aile yaşantısına doğrudan etki edebilecek güce sahiptir (Yıldırım, 2019: 50). Bu açıdan bakıldığında mesleğin, kişinin yaşamını idame ettirmesine kaynak sağlayan ve sosyal yaşamına şekil veren bir kavram olduğu görülmektedir.

İş ve meslek kavramları sık sık birbirlerinin yerine kullanılsa da aslında farklı anlamlar taşımaktadırlar. İş, geçici olabilecek bir çalışma süresini kapsarken meslek kişinin sahip olduğu bilgi ve becerileri ifade etmektedir. Kişi meslek edinmek için belli bir zaman dilimi içinde mesleğin gerektirdiği bilgi ve beceriyi edinmeye çalışmaktadır. Formal eğitim veya usta çırak ilişkisi şeklinde ilerleyen bu süreç kişinin öğrenmeleriyle sonuçlanmaktadır. İş ise meslek ile edinilen becerilerin sergilendiği alandır. İş, çalışma alanını içerirken meslek profesyonelliği çağrıştırmaktadır (Miyanyedi Şen, 2021).

Meslek kişinin psikolojik durumu üzerinde de etkili olan bir unsurdur. Sahip olunan meslek kimliğin bir parçası haline gelmekte ve kişinin kendine yönelik tanımlamalarında yer almaktadır. Aynı zamanda mesleğin sağladığı sosyal statü belli bir saygınlığı da beraberinde getirmektedir. Özellikle toplumda değer verilen ve saygı duyulan mesleklere sahip kişiler kimliklerini bu yönde şekillendirmekten keyif alabilmektedirler. Bu durum kişinin mesleğine olan bağlılığını da arttırmaktadır (Güder, 2021).

Mesleki bağlılık kavramı bağlılık araştırmalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Özellikle son yüzyılda insanın temel ihtiyaçları ve duygu dünyasını anlamaya yönelik araştırmalar bağlılık kavramının oldukça önemli bir değişken olduğunu göstermiştir. Tuan (1974)'e göre bağlılık insan doğasında var olan evrensel ve vazgeçilmez bir histir. Güncel açıklamalarda ise bağlılığın birey ile belirli bir yer arasındaki öznel bağlantı veya bağı ifade ettiği konusunda belirli bir fikir birliği bulunmaktadır (Weng ve ark., 2018).

Bağlılık kişinin tutum ve davranışları üzerinde ciddi etkilere sahip olan bir kavramdır. En genel tanımıyla bağlılığın, bir nesneye, duruma veya kişiye duyulan sevgi, saygı ve içtenlik olduğu söylenebilir (Yıldırım, 2019: 50). İş yaşamındaki bağlılık, bireyin çalışma ortamına, örgüte, ekip arkadaşlarına ve mesleğine olan bağlılığı şeklinde ortaya çıkmaktadır. İşin getirdiği unsurlara duyulan sevgi, saygı ve içtenlik verimlilik, motivasyon ve performans gibi birçok durumla ilişkili görünmektedir (Aksu, 2021).

Bağlılık oldukça güçlü bir duygu olduğu için kişinin tutum ve davranışlarına yön verebilme özelliği vardır. Sadakat kavramı ile yakından ilişkili olan bağlılık, bir

bakıma kişinin bağılılık hissettiği duruma veya nesneye karşı sadık olmasını da ifade etmektedir. Sadakat kavramı çerçevesinde bakıldığında iş yaşamında bağılılık hisseden çalışanların örgütlerine ve mesleklerine karşı sadakat duydukları da görülmektedir. İşine ve mesleğine sadakatle bağlanan kişiler, mesleğin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirme konusunda daha titiz davranabilmektedir (Çöl, 2004: 47).

Mesleki bağılılık hem çalışanlar hem de işletmeler açısından oldukça önemli bir olgudur. Mesleki bağılılık, işe ve örgüte duyulan bağılılıktan çok daha güçlüdür çünkü yapılan iş ve çalışılan işletmeden bağımsız olarak meslek kişinin kimliğinin bir parçasıdır. Mesleğine güçlü duygularla bağlı olan kişilerin mesleğin ideolojisini içselleştirdikleri ve bu fikri daha ileri taşımak için gayret ettikleri görülmektedir (Gündoğan, 2009: 10). Bu perspektifte bakıldığında mesleki bağılılığın toplumsal fayda içeren bir yönü olduğu da görülmektedir. Mesleğin gereklerini yerine getirmek için gayret eden bireyler aynı zamanda toplumsal kalkınma adına da adım atmış olmaktadır. Dolayısıyla mesleki bağılılığın örgütlerdeki kalite ve verimliliğin artmasında, toplumsal kalkınmanın sağlanmasında ve bireyin kendini gerçekleştirmesinde önemli bir yeri olduğu görülmektedir (Meyer ve ark., 2002).

Mesleki bağılılığın örgütler için önemi şüphesiz ki verimliliğin üst düzeyde tutulabilmesine katkı sağlamasından gelmektedir. Mesleki bağılılığı yüksek olan çalışanların işten ayrılma niyetlerinin ve mesleği bırakma eğilimlerinin daha düşük olduğuna dair bulgular söz konusudur (Gwyn, 2011; Weng ve McElroy, 2012). Aynı zamanda yüksek mesleği bağılılığa sahip çalışanlar daha az devamsızlık yapmakta ve daha geç emekli olmaktadır (Jones ve McIntosh, 2010). Bu bulgular örgütlere katkı sağlayacak çalışanların mesleki bağılılığı yüksek olanlar olduğunu göstermektedir.

Anlaşılabacağı üzere mesleki bağılılık hem birey hem de örgüt açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. Mesleki bağılılığı yüksek olan çalışanlar meslek etiğini de içselleştirerek yaptıkları işi daha anlamlı kılmaktadır. Bu durum kişinin işini yaparken daha motive hissetmesine ve mesleki gelişimine önem vermesine zemin hazırlamaktadır. Mesleki bağılılığı yüksek olan çalışanların meslekleriyle ilgili gelişmeleri yakından takip ettikleri ve becerilerini geliştirmek adına çaba harcadıkları görülmektedir. Bu kişiler mesleklerini kendileri için değerli bir olanak görmekte ve

meslekleriyle ilgili gelişmeleri takip ederek kendilerine değer katmaktadırlar (Aksu, 2021).

Mesleki bağlılık kavramı meslekle özdeşleşmek şeklinde de ifade edilebilmektedir. Aranya ve Ferris'e (1984: 3) göre mesleki bağlılık kişinin sahip olduğu meslekte uzun süre kalmak istemesi ve mesleğiyle özdeşleşmesi demektir. Sosyal özdeşlik teorisine göre çalışanların örgüt değerlerini benimseyebilmeleri için örgütte var olan gruplarla ve meslekleriyle özdeşleşmeleri gerekmektedir. Özellikle mesleğinden hoşnut olan kişiler için o meslekle ve örgütle özdeşleşmek daha kolay olabilmektedir (Akt. Kaya, 2012: 52).

Görüldüğü gibi mesleki bağlılık kişinin bir eğitim neticesinde sahip olduğu mesleğe karşı duyduğu güçlü duygusal bağlıdır. Çalışma yaşamı boyunca mevcut koşullar kişinin mesleğe daha çok bağlanmasına ya da bağlarının zayıflamasına yol açabilmektedir. Bu nedenle mesleki bağlılığın öneminin anlaşılması hem birey hem de örgütler açısından oldukça değerlidir.

2.1.1. Mesleki Bağlılığın Önemi

Mesleki bağlılık olgusu, sadece çalışanlar için değil kurumlar için de oldukça önemlidir. Aşağıda yer alan başlıklarda bu detaylara değinilecektir.

2.1.1.1. Bireysel açıdan önemi

Bireyin hem yaşamını idame ettirebileceği geliri elde etmesi hem de sosyal statüsünün belirlenmesi mesleği ile ilişkilidir. Yaşamın büyük bir bölümünün çalışma ile geçtiği düşünüldüğünde kişinin sahip olduğu mesleğin hayatında ne denli büyük bir yere sahip olduğu görülmektedir. Meslekler kişiye ekonomik özgürlüğün yanı sıra kendini tanıma, toplumda yer edinme ve bir amaç doğrultusunda kendini gerçekleştirme imkanı da sunmaktadır (Arıkan Saltık ve ark., 2016: 43).

Özellikle günümüz koşullarında eğitim ve uzmanlık alanlarının çoğalması mesleki becerilerin de önemini arttırmaktadır. Kişi bir meslek edinerek kendine yeni bir sıfat katmakta ve toplumda bu sıfat ile görünür hale gelmektedir. Bu nedenle mesleğin kişinin toplumsal yaşamda varlığını sürdürebilmesi için önemli bir unsur olduğu görülmektedir. Herhangi bir mesleğe sahip olmayan kişinin toplumsal yaşama katkı sağlaması ve saygınlık görmesi oldukça zordur. Bu nedenle mesleki bağlılığın

bireyin toplumsal yaşamında ve psikolojik iyilik hali üzerinde etkisi olduğu söylenebilir (Ceylan, 2019: 11).

Mesleki bağlılık yaşam doyumu üzerinde de önemli bir etkiye sahiptir. Kişinin sürdürdüğü yaşamdan keyif alması ve tatmin olması sahip olduğu meslek ile ilintilidir. Mesleki bağlılığı yüksek olan ve yaptığı işten keyif alan kişilerin yaşamdan da keyif alabilecekleri düşünülmektedir (Demir, 2016: 88). Çalışma yaşamında karşılaşılan güçlükler konusunda da mesleki bağlılığın bireye önemli avantajlar sağladığı düşünülmektedir. Mesleki bağlılığı yüksek olan kişiler işin getirdiği zorluklarla mücadele etme konusunda daha istekli olabilmektedir. Mesleğin daha ileri taşınması konusunda motive olan bu kişiler yaptıkları işi önemsedikleri için işten ayrılma niyetleri de oldukça düşüktür. Bu nedenle çalışma yaşamının güçlüklerine göğüs gerebilme noktasında avantajlı konumdadırlar (Çelik ve Yıldız, 2018: 48).

Çalışma yaşamında motive olabilmek ve işi sürdürebilmek bazı dönemlerde zorlaşabilmektedir. Özellikle çalışma koşullarının olumsuz olduğu ortamlarda motivasyonun düşmesi beklenmektedir. Böyle zamanlarda mesleki bağlılığı yüksek olan kişilerin motive olabilmeleri daha kolaydır. Mesleğine anlam katan kişiler için motive edici unsurlara odaklanmak olasıdır. Dolayısıyla mesleki bağlılığın çalışma motivasyonu konusunda da birey için önemli olduğu görülmektedir (Yıldırım, 2019: 50).

2.1.1.2. Kurum açısından önemi

Günümüz koşullarında artan rekabet, ekonomik sorunlar, personel devrinin hızlı olması, makineleşme ve iş gücü artışı gibi nedenler çalışanların örgütten ziyade mesleklerine odaklanmalarını sağlamıştır. Bu durum örgütlerin çalışanlarının devamlılığını sağlayabilmek adına çaba sarf etmeleri gerektiğini göstermektedir (Çelik ve Yıldız, 2018: 48).

Örgütlerin çalışanlarla ilgili karşılaştıkları en önemli sorunlar düşük motivasyon, düşük verimlilik, devamsızlık ve işten ayrılma niyeti gibi durumlardır. Bu problemler kişinin mesleki bağlılığıyla ilişkilidir. Çalışanın örgüte bağlılığı ve örgüte karşı geliştirdiği tutumların mesleki bağlılık ile yakından ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle örgütler mesleki bağlılığı yüksek olan çalışanlarla yoluna devam ederek personel devrini azaltmak istemektedir (Günlük, 2010).

Örgütlerde çalışanlarla ilgili yaşanan çatışmalar düşük mesleki bağlılıktan kaynaklanabilmektedir. Mesleğine yeterince bağlı olmayan çalışanlar odak noktalarına yaptıkları işi değil ilişkileri koyabilmektedir. Bu durum örgütte negatif bir iklimin hakim olmasına ve düşük verimliliğe neden olabilmektedir (Pai ve ark., 2012: 18). Örgütler mesleki bağlılığı yüksek olan çalışanlarla pozitif bir iklim içinde ve yüksek verimlilikle çalışmak istemektedir. Albdour ve Altarawneh (2014)'a göre mesleki bağlılığı yüksek olan çalışanların örgütle duygusal ve normatif bağlar kurma olasılığı daha yüksektir. Bu nedenle çalışanların mesleki bağlılıkları örgütlerin verimliliği açısından önem arz etmektedir (Akt. Ceylan 2019: 10).

2.1.2. Mesleki Bağlılığın Boyutları

Mesleki bağlılığa yönelik kuramsal çalışmalarda önceleri tek bir kavram olarak inceleme yapıldığı görülmektedir (Greenhaus, 1971; Akt. Fırat, 2015:14). Kavrama yönelik çalışmalar arttıkça mesleki bağlılığın farklı boyutları ortaya koyulmuştur. Araştırmacılara göre mesleki bağlılık, duygusal, normatif ve devamlılık bağlılığı olmak üzere üç boyut olarak incelenmelidir (Meyer ve ark., 1993; Carson ve ark., 1995; Akt. Fırat, 2015: 14).

Meyer ve arkadaşları (1993) mesleki bağlılığı örgütsel bağlılığın boyutlarına uyarlayarak incelemişlerdir. Mesleki bağlılığı üç boyut altında inceleyen Meyer ve arkadaşlarının sınıflandırmasına dair detaylar aşağıdaki başlıklarda yer almaktadır (Akt. Utkan ve Kırdök, 2018: 234).

2.1.2.1. Duygusal mesleki bağlılık

Mesleki bağlılığın duygusal bağlılık boyutu kişinin mesleği ile özdeşleşmesini ve kendini mesleğine adanmasını içermektedir. Mesleki duygusal bağlılığı yüksek olan kişiler mesleklerine oldukça büyük anlamlar yüklemektedir (Chang ve ark., 2007). Bu güçlü duygularla çalışan kişilerin daha iyi performans sergiledikleri, daha yüksek motivasyona sahip oldukları ve daha az devamsızlık yaptıkları bildirilmektedir (Kaya ve Selçuk, 2007). Bu nedenle örgütlerin çalışanların en fazla beklediği bağlılık boyutu budur. Özellikle yüksek performansla ilişkili olduğu düşünülen duygusal mesleki bağlılık örgüt verimliliğini arttıracak bir niteliktedir (Kaya ve Zerenler, 2014: 68).

2.1.2.2. Normatif mesleki bağıllık

Normatif mesleki bağıllık, ekonomik sebepler dışında, çalışma ortamı, yöneticilere duyulan yakınlık ve benzeri gibi nedenlerle devam etme zorunluluğu hissedilmesidir. Bu bağıllık türü çalışanın mesleğine karşı duyduğu yükümlülüğü içermektedir. Kişinin yakın çevresi, ailesi veya çalışma arkadaşlarının baskısı ile devam etme zorunluluğu hissetmesi de normatif bağıllık içinde ele alınmaktadır (Hall ve ark., 2005).

Normatif mesleki bağıllık kişinin sahip olduğu meslek için çok yatırım yapmış olması ve işten ayrılmanın maliyetli olmasıyla ortaya çıkabilmektedir. Bu bağıllık türü yüksek olan çalışanlar sorumluluk inancıyla mesleklerinde kalmaya devam etmektedirler. Görev ve sorumluluklarını yerine getirme, ekip arkadaşları ile iyi ilişkiler kurma ve mesleği devam ettirme noktasında pozitif bir yaklaşım içinde olmaktadır (Çalık, 2019: 4).

2.1.2.3. Devam mesleki bağıllığı

Devam mesleki bağıllığı, meslekten ayrılmanın neden olacağı yüksek maliyet nedeniyle mesleğin sürdürülmesidir. Kişi mesleğinde ilerlemek için yüksek düzeyde finansal yatırım yaptıkça bu yatırımdan vazgeçmemek adına mesleğine devam edebilmektedir. Bu yatırımlardan vazgeçmemek, yeni bir işin daha maliyetli olması ve tazminat gibi sebeplerle mesleğe devam etmek devam mesleki bağıllığını meydana getirmektedir (Hall ve ark., 2005). Özellikle yüksek eğitim düzeyine ve gelire sahip kişilerde devam mesleki bağıllığının daha fazla görüldüğü bildirilmektedir. Bu kişilerin meslekleri için yaptıkları yatırımlar da elde ettikleri gelir de daha yüksektir. Bu nedenle mesleğe devam etme eğilimi daha yüksek düzeyde görülebilmektedir (Tanova ve Holtom, 2008: 1557).

Mesleki bağıllığın tüm boyutları kişinin mesleğine karşı güçlü duygular hissetmesini sağlamaktadır. Duygusal bağıllık boyutunda ise kişinin mesleğine devam etmesi için pozitif motivasyon içinde olduğu görülür. Normatif bağıllıkta ise mesleğin devamlılığı sorumluluk hissinden doğmaktadır. Kişi cazip bir teklif elde ettiğinde sorumluluk hissini ortadan kalkması oldukça kolaydır. Bu noktada duygusal ve normatif bağıllık birbirinden ayrılmaktadır. Duygusal bağıllık içinde olan kişiler

daha iyi fırsatlar elde ettiğinde dahi mevcut pozisyonuna devam edebilmektedir (Snape ve ark., 2008; Akt. Ceylan, 2019: 17).

Mesleki bağlılık türlerinin kültürel normlardan etkilendiğinde dair bulgular elde edilmiştir. Kolektivist değerlerin ön planda olduğu Asya ülkelerinde çevreden etkilenmeye bağlı olarak normatif bağlılığın yüksek olduğu görülmektedir. İnsan ilişkilerinin yoğun olarak yaşandığı bu tip toplumlarda kişinin işten ayrılma kararı noktasında bireysel fikirlerden ziyade çevresel faktörlerden etkilenmesi görülebilmektedir (Snape ve ark., 2008; Akt. Ceylan, 2019: 17).

2.1.3. Mesleki Bağlılığı Etkileyen Faktörler

Mesleki bağlılık kavramının anlaşılması hem çalışanlar hem de örgütler açısından oldukça önemlidir. Bu nedenle mesleki bağlılığa etki eden faktörlerin ortaya konulması kavramın anlaşılması için gereklidir. Aşağıdaki başlıklarda mesleki bağlılığa etki eden faktörlere yer verilmiştir.

2.1.3.1. Bireysel faktörler

Sosyodemografik değişkenler kişinin yaşamı üzerinde etkili olan faktörlerdir. Mesleki bağlılık konusunda etkili olduğu düşünülen sosyodemografik değişkenlerden biri yaşıdır. Yapılan bilimsel araştırmalar yaş ve mesleki bağlılık arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunduğunu göstermektedir (Meyer, 1993; Sağsan ve Fırtına, 2015; Günlük, 2010).

Mesleki bağlılığa etki ettiği düşünülen bir diğer özellik cinsiyettir. Öğretmenlerle yürütülen bir araştırmada tükenmişlik düzeyleri ve mesleki bağlılık arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre erkek öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeyleri kadınlara kıyasla anlamlı düzeyde yüksektir. Bu durumun kadınların toplumsal cinsiyet rolleri gereği mesleklerine yeterince zaman ayıramamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir (Uştu ve Tümkeya, 2017). Pai ve arkadaşları (2012) ise cinsiyetin mesleki bağlılık üzerinde fark yaratacak bir değişken olmadığını savunmaktadırlar.

Bir başka araştırmada hemşirelerin mesleki bağlılık düzeylerine etki eden faktörler incelenmiş ve aile bağlılığı değişkeni üzerinde durulmuştur. Araştırmadan elde

edilen sonuçlar aile bağlılığı ile mesleki bağlılık arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür (Benligiray ve Sönmez, 2013).

Eğitim düzeyinin de mesleki bağlılığa etki eden değişkenlerden biri olduğu görülmüştür. Yüksek eğitim düzeyine sahip olan kişilerin profesyonelleşme konusunda daha fazla yol kat etmelerinin düşük eğitim seviyesindeki kişilere göre daha iyi düzeyde mesleki bağlılığa zemin hazırladığı bildirilmektedir (Quarles, 1988; Akt. Uştı 2014: 52).

Mesleki kıdemin de bağlılığa etki ettiği öne sürülmektedir. Kişinin kıdem süresi arttıkça mesleki bağlılığının da arttığı görülmektedir. Özellikle ilk iş yeriyle kurulan ilişkilerin daha duygusal temelli olduğu ve bağlılık sağladığı ifade edilmektedir (Sağsan ve Fırtına, 2015).

Yapılan bir araştırmada mesleki bağlılık ile mesleği bırakma niyeti arasındaki ilişkide duygusal zekanın rolü incelenmiştir. 780 öğretmenle yürütülen araştırmadan elde edilen sonuçlara göre mesleki bağlılık ve duygusal zeka, mesleği bırakma niyetini yordamaktadır. Özellikle düşük mesleki bağlılığı ve düşük duygusal zekaya sahip katılımcıların yüksek duygusal zekaya sahip olanlara kıyasla daha fazla meslekten ayrılma niyeti taşıdıkları görülmüştür (Mérida-López ve Extremera, 2020).

2.1.3.2 Örgütsel faktörler

Mesleki bağlılığa yönelik araştırmalar örgütsel faktörlerin mesleki bağlılık üzerinde oldukça etkili olduğunu göstermektedir. Aiken ve Hage (1966)'e göre örgütün merkezileşmesi ile mesleki bağlılık arasında ters yönlü bir ilişki söz konusudur. Buna göre örgütlerde çalışanların kararlara katılım göstermemesi ve merkezi yönetime tabi olmaları mesleği bağlılığa olumsuz etkide bulunmaktadır.

Örgütsel ödüller de çalışanların mesleki bağlılıklarına etki eden faktörlerden biridir. Özellikle mesleki davranışların örgüt tarafından ödüllendirilmesi kişinin mesleki bağlılığına olumlu katkıda bulunabilmektedir. Sunulan ödüller sadece maddiyatla sınırlandırılmamalıdır. Terfi, takdir ve pozitif iletişim gibi birçok kaynak çalışanların ödül olarak algılanmaktadır. İyi işleyen ödül mekanizmalarının işlediği örgütlerde çalışanların mesleki bağlılıklarının yüksek olması beklenmektedir (Uştı, 2014: 52).

Örgütlerde çalışanların mesleki bağlılıklarını olumsuz yönde etkileyen durumlar arasında rol karmaşası ve iş yükü yer almaktadır. Kişinin sorumlu olduğu işlerin mevcut kapasitesini aşması ve sahip olduğu rollerin çatışması gibi sorunlar mesleki bağlılığın azalmasına neden olabilmektedir (Billingsley ve Cross, 1992; Akt. Çalık, 2019: 12).

Aydın (2010)'a göre öğretmenlerin mesleki bağlılıklarını etkileyen faktörler iş tatmini, işe katılım, örgütsel bağlılık ve yurttaşlık davranışıdır. Yürüttüğü çalışmada katılımcıların örgütsel bağlılık ve işe katılım düzeylerinin mesleki bağlılığa en fazla etki eden faktörler olduğunu bildirmiştir.

Bir başka çalışmada Uysal (2013: 106) örgütsel güvenin (güven-saygı, tatmin olma, liderin tutumu, iletişim ve destek algısı faktörleri" çalışanların mesleki bağlılık düzeylerine doğrudan etkili olduğunu ifade etmektedir. Buna göre örgütteki pozitif iklim mesleki bağlılık gelişimini olumlu yönde etkilemektedir.

Cihangiroğlu ve arkadaşları (2015) tarafından yürütülen araştırmada hemşire katılımcıların mesleki bağlılık düzeyleri ve çatışma düzeyleri incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre hemşirelerin yönetsel pozisyonları, medeni durumları ve hizmet süreleri mesleki bağlılıklarına etki etmemektedir. Öte yandan katılımcıların çatışma düzeyi ve mesleki bağlılıkları arasında anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Buna göre hemşirelerin çatışma düzeyleri arttıkça mesleki bağlılıkları azalmaktadır.

Aydın (2010) tarafından yürütülen araştırmada ilköğretim kademesinde görev yapan 500 öğretmen ile mesleki bağlılık incelemesi yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin işe katılımcıları, iş doyumları ve örgütsel bağlılıkları mesleki bağlılıklarını yordamaktadır. Başka bir araştırmada ise öğretmenlerin mesleki gelişim, özyeterlik ve statülerinin mesleki bağlılıklarını yordayan değişkenler olduğu bildirilmiştir (Ahmad ve ark., 2014).

McCarthy ve arkadaşları (2016) tarafından yürütülen araştırmada öğretmenlerin mesleki bağlılıklarına etki eden değişkenler incelenmiştir. 185 ilköğretmeni ile yürütülen çalışmadan elde edilen sonuçlara göre sınıf büyüklüğü, iş doyum ve kıdem değişkenleri mesleki bağlılığa etki etmektedir. Ayrıca mesleki bağlılığın öğretmenlerin meslekten ayrılma niyetlerini negatif yönde yordadığı görülmüştür.

2.1.4. Mesleki Bağlılığın Sonuçları

Mesleki bağlılığın hem birey hem de örgüt için ciddi sonuçları söz konusudur. İş gücü devri, devamsızlık, iş tatmini, motivasyon ve örgütsel vatandaşlık gibi örgütlerde çok ciddi öneme sahip olan durumlar düşük mesleki bağlılık neticesinde negatif şekilde gözlenebilmektedir. Çalışanların mesleki bağlılıklarının arttırılmasıyla stres, işten ayrılma, ilişki çatışmaları ve düşük motivasyon gibi birçok probleme olumlu çözümler üretilebilmektedir. Aynı zamanda yüksek mesleki bağlılığın tükenmişlik ve verimsizlik için koruyucu faktör oluşturduğu ve bu tip problemler için önleyicilik sağladığı görülmektedir (Kaya, 2021).

Lee ve arkadaşları (2000) tarafından yürütülen bir araştırmada mesleki bağlılığın örgütle ilgili sonuçları incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler mesleki bağlılık ile iş tatmini, örgüte bağlılık, iş performansı arasında pozitif bir ilişki; örgütsel-mesleki iş gücü devri ile de negatif ilişki içerisinde olduğunu göstermektedir. Bir başka araştırmada mesleki bağlılığın iş çıktıları üzerindeki etkisi incelenmiş ve yüksek mesleki bağlılığın yüksek verimlilik ile ilişkili olduğu görülmüştür (Tak ve Çiftçioğlu, 2011).

Tak ve Çiftçioğlu (2011: 165), muhasebeciler üzerinde yapmış olduğu araştırmada mesleki bağlılık ile meslekten ayrılma (işgücü devri) ilişkisi incelenmiştir. Çalışanların meslekten ayrılma niyetleri ile duygusal mesleki bağlılık üzerinde negatif etkisi bulunmuştur, devam ve normatif mesleki bağlılıkları üzerinde bir etki bulunmamıştır. Pai ve ark., (2012: 17), sıkıntılı ekonomik çevrede çalışanlar arasında yaptığı çalışmada, mesleki bağlılık ile iş tatmini arasında pozitif, stres ile mesleki bağlılık arasında negatif ilişki bulunmuştur.

2.1.5. Öğretmenlerde Mesleki Bağlılık

Öğretmenler insan ilişkilerinin çok yoğun olduğu organik örgütlerde görev almaktadır. Bu durum öğretmenlerin performanslarının ve verimliliklerinin incelenmesini zorlaştırmaktadır. Bunun yanı sıra öğretmenlerin insan yetiştirmek gibi yüksek bir amaca hizmet eden bir iş yapıyor olmaları meslekleri ile pozitif ilişkiler kurmalarına olanak sağlamaktadır (Uştu, 2014).

Öğretmenlerin öğretme konusunda kendilerine duydukları güven ve pozitif inanç mesleklerine olan bağlılıklarını olumlu etkilemektedir. Öğretmenlerin yaptıkları işten

elden ettikleri uzun vadeli çıktılar işlerinden doyum almalarını ve mesleklerine bağlanmalarını kolaylaştırmaktadır. Öğretme eylemi ile toplumsal nitelikte faydalı olabilecek işler yaptığına inanan öğretmenlerin mesleklerine duydukları saygı daha yüksektir. Bu nedenle öğretmenler, topluma fayda sağlama gibi kutsal bir fikir ile mesleklerine daha çok bağlanmaktadır (Tak ve Çiftçioğlu, 2011).

Mesleğine bağlı olan öğretmenler için kendilerine saygı duyan yöneticilerle çalışmak son derece önemlidir. Mesleklerine geniş anlamlar yükleyen öğretmenler için idareciler tarafından anlaşılmak oldukça motive edicidir. Öğretmenlerin kariyer planlamalarına dair görüşleri incelendiğinde ise genellikle öğretmen olarak kalmayı tercih ettikleri görülmektedir. Öğretmenler de tıpkı diğer meslek grupları gibi yaptıkları işten maddi gelir elde etmek istemektedir. Bazı grup öğretmenlerin ise mesleki hedeflerinin sadece yaşamlarını idame ettirecek geliri kazanmak olduğu görülmektedir. Bu anlayış içindeki öğretmenlerin eğitsel süreçlerde sadece kendilerinden isteneni yapmaya odaklı oldukları bildirilmektedir (Michel, 2013; Akt. Çalık, 2019: 12).

Öğretmenlerin mesleki bağlılıklarına etki eden durumlardan biri çalışma yaşamında iletişim halinde oldukları kişilerden aldıkları geribildirimlerdir. Özellikle idareciler tarafından verilen pozitif geribildirimlerin mesleki bağlılığa olumlu etki ettiği düşünülmektedir. Pozitif geribildirimler içsel doyum sağlayarak mesleğe olan bağlılığı arttırabilmektedir (Firestone ve Pennel, 1993; Rosenholtz, 1989; Akt. Çalık, 2019: 12).

Mesleki bağlılığın, çalışanların kariyerleri boyunca kendilerine sunulan kaynaklara adaptasyonunun temel bir sonucu olduğu belirtilmektedir (Houle ve ark., 2020). Araştırmacılar dönüşümsel liderlik uygulamalarının, çalışanın özerk olarak iş görme yeteneğini destekleyen bir iş ortamında bağlılığın ve motivasyonun artacağını savunmaktadırlar. Benzer sonuçlara okul ortamında yapılan çalışmalarda da desteklenmiştir (EyalRoth, 2011; Fernet ve ark., 2015; Akt. Houle ve ark., 2020).

2.2. Eğitim Araştırmaları

Son yüzyılda bilimin ve teknolojinin ilerlemesi eğitim dahil her alanda yenilikler meydana gelmesini sağlamıştır. İnsan zihni ve öğrenmeye dayalı araştırmaların artmasıyla eğitimde de yeni yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Eğitim araştırmaları etkili

öğrenme, eğitimde var olan problemlerin giderilmesi ve öğretmenlerin tutum-algıları gibi birçok alanda yürütülen çalışmalarla hızla ilerlemektedir. Bu araştırmalardan elde edilen bulgular tüm paydaşlara fayda sağlamaktadır. Bu nedenle eğitim araştırmaları eğitimin gelişmesi için olmazsa olmaz bir yerde durmaktadır (Kahraman ve Köleli, 2017). Eğitim araştırmaları sadece kuramsal değil deneysel çalışmalarla da varlık sürdürmekte ve mevcut problemlere çözüm üretmeye devam etmektedir.

Eğitim araştırmaları sadece problem çözümüne odaklanmamaktadır. Daha etkin bir öğrenme için eğitimde yenileşmenin nasıl olması gerektiğine dair bulgular sunmaktadır. Dolayısıyla en genel haliyle eğitim araştırmalarının eğitim uygulamalarının anlaşılması ve geliştirilmesi amacı taşıdığı söylenebilir. Tüm bilim dallarında olduğu gibi eğitim alanında değişkenler arasındaki ilişkiler ve etkiler incelenmektedir. Eğitim araştırmalarında ele alınan değişkenler arasındaki ilişkiler veya değişkenlerin yordayıcı etkileri eğitsel süreçlerin tasarlanmasında yol gösterici olmaktadır (Yıldırım ve ark., 2014: 83).

Holincheck (2012)'e göre üniversite temelli eğitim araştırmaları araştırmacıların katılımcıları tanımaması yönüyle okul temelli araştırmalardan farklılaşmaktadır. Geleneksel okul temelli araştırmalarda kendi öğrencileri ile araştırma yürüten araştırmacılar üniversite temelli objektifliği her zaman yakalayamamaktadır (Holincheck, 2012).

Eğitim bilimleri alanında yapılan bilimsel araştırmalar diğer alanlardaki araştırmalar kadar ses getirememektedir. Eğitim alanında iç içe geçmiş birçok değişkenin ve ilişkinin bulunması bu alandaki bilimsel araştırmaları oldukça zorlamaktadır. Eğitim alanındaki araştırmalar doğa bilimlerindeki gibi sayısal değişkenlerle ifade edilemeyecek birçok unsur barındırmaktadır. Kültür dahil oldukça farklı değişkenler eğitim araştırmalarına ciddi etkilerde bulunabilmektedir (Berliner, 2007).

Eğitim alanında yürütülen araştırmaların öğretmenler tarafından sahiplenilmesi elde edilen bulguların uygulanabilirliğini sağlamaktadır. Uygulama sahası bulamayan çalışma bulguları çoğunlukla eğitime katkı sağlayamamaktadır. Bu nedenle eğitim araştırmalarının özellikle öğretmenleri kendine çekecek şekilde tasarlanması ve pratikte fayda sağlayacak ipuçları sunabilmesi oldukça önemlidir.

2.2.1. Eğitim Araştırmalarının Önemi

Mcmillian ve Schumacher (2006) eğitim araştırmalarına dair açıklamalarında altı önemli başlık sunmuşlardır. Bunlar (Güder, 2021: 14):

- Eğitimciler değişen koşullara uyum sağlayabilmek için eğitim süreçlerini sürekli yeniden anlamak ve profesyonel kararlar vermek durumundadır.
- Eğitim araştırmaları için gerekli fonların oluşturulması eğitimle ilgili kararlarda bu araştırmaların referans alınması gerekmektedir.
- Eğitim alanındaki gruplaşmalar ve dayanışma her geçen gün artmaktadır. Bu alanda kurulan sendikalar ile eğitimcilerin iş birliği sağlanabilmektedir.
- İşbirliği içindeki eğitimcilerin önceki ve güncel araştırmaları gözden geçirmesi, ilgili sonuçları kendi gözlemleri doğrultusunda yorumlaması gerekmektedir.
- Gelişen teknoloji ile birlikte eğitim araştırmalarına erişmek oldukça kolaylaşmıştır. Eğitimcilerin bu imkanlardan faydalanması beklenmektedir.
- Eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçlar eğitimciler için karar alma süreçlerinde önemli başvuru kaynakları olmalıdır.

Yukarıda sıralanan maddeler incelendiğinde eğitim araştırmalarının öğretmenler için ne denli önemli olduğu ve bu araştırmaların karar mekanizmalarında rol alması gerektiği görölmektedir. Eğitim araştırmaları araştırmacılar, eğitimciler ve politikacılar arasında iletişim ağı oluşturması nedeniyle de oldukça önemlidir. Mevcut durumun politikacılar tarafından anlaşılmasında eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçlar oldukça etkilidir (Broekkamp ve Van Hout-Wolters, 2007: 205).

Eğitim araştırmaları mevcut uygulamaların değerlendirilmesi ve eskiyle kıyaslanması bakımından da önem arz etmektedir. Objektif bir bakış açısı ve bilimsel yöntemle yapılan araştırmalar sayesinde uygulamaların işlevselliği ölçülebilmektedir. Bu incelemeler işe yaramayan uygulamalardan vazgeçilmesini, yerine işlevsel uygulamaların konulabilmesini sağlamaktadır

2.2.2. Eğitim Araştırmalarının Gerekliliği

Bilim, insanın yaşadığı dünyayı anlamlandırma ve tanıma çabasından meydana gelmiştir. Eğitim gibi oldukça önemli bir alanda da rastgele sonuçlara değil objektif

anlamlandırmalara ihtiyaç vardır. Eğitim alanındaki bilimsel araştırmalar eğitimin her yönüyle objektif bir biçimde anlaşılmasına olanak tanımaktadır. Eğitsel süreçlerin doğru tasarlanması sadece bireyin değil toplumun da kaderine yöne vermektedir. Bu nedenle eğitsel süreçlerin tasarısının yapılması şansa bırakılmayacak kadar önemlidir (Broekkamp ve Van Hout-Wolters, 2007: 206).

Eğitim araştırmalarının nihai amacı güçlü bir eğitim sistemi oluşturabilmektir. Her araştırma farklı bir konuyu ele alsada nihayetinde güçlü bir eğitim sistemi nasıl kurulur sorusuna yanıt aramaktadır. Araştırmalardan elde edilen sonuçlar öğretmenlerin kullanımına açılmakta ve dolaylı olarak topluma fayda sağlamaktadır. Bu nedenle eğitim araştırmalarının hem bireysel hem de toplumsal bir gereklilik olduğu ifade edilmektedir (Şahin ve Arcagök, 2013: 4).

Creswell (2002)'e göre eğitim araştırmaları öğretmeni güçlü kılmak için gereklidir. Öğretmenin uygulamalarına bilimsel dayanaklar bulması kendini profesyonel ve güçlü hissetmesine zemin hazırlamaktadır. Araştırma sonuçlarından elde edilen bilgiler aynı zamanda öğretmenin daha az hata yapmasına da olanak tanımaktadır.

Eğitim araştırmalarına yönelik bazı eleştiriler de söz konusudur. Eğitim alanında yapılan araştırma sonuçları ile öğretmenlerin uygulamaları arasında çok ciddi farklar olduğu belirtilmektedir (Ekiz, 2006; Çepni ve Küçük, 2003; Yıldırım ve ark., 2014). Bu durum eğitim araştırmalarının uygulama sahasına yeterince ulaşamadığını göstermektedir. Broekamp ve Van Hout-Wolters (2007)'e göre eğitim araştırmalarının oldukça az bir bölümünden uygulanabilir sonuçlar elde edilmekte ve çözüm üretilmektedir. Öğretmenlerin araştırmalarla ilgili en önemli beklentisi sınıf içi uygulamalarda kullanılabilecek çözümler üretilmesidir. Bu nedenle eğitim araştırmalarının öğretmenler tarafından benimsenmesi ve uygulamaya konulabilmesi için pratikte işlev sağlayacak sonuçlara daha fazla odaklanılmalıdır (Beycioğlu ve ark., 2010).

2.2.3. Araştırma Yeterliliği

Öğretmenlik mesleği hem alan bilgisinin hem de beceri, davranış ve tutumların bir arada kullanılmasını gerektirmektedir. Eğitim süreçlerinin tasarlanması ve uygulanmasında öğretmenlerin hem kuramsal bilgiye hem de beceriye ihtiyaçları vardır (MEB, 2017). Bu nedenle nitelikli eğitimin kilit noktası nitelikli öğretmen

olarak görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan genel yeterlik belgesinde öğretmenlik mesleği genel yeterlilik 3 yeterlik alanı, buna bağlı 11 yeterlik ve 65 yeterlik göstergesi ile açıklanmıştır. Bu göstergeler içinde araştırma yeterliğine vurgu yapan üç madde aşağıdaki gibidir:

- A.1.2. Alanında yer alan temel yaklaşımları ve bu yaklaşımların yansımalarını yorumlar.
- A.1.3. Alanına özgü temel veri kaynaklarını sınıflandırır.
- A.1.4. Alanına özgü araştırma tekniklerini sınıflandırır (MEB, 2017).

Yukarıda yazılan göstergeler incelendiğinde öğretmenlerin araştırma yeterliliğine sahip olmalarının mesleki bir gereklilik olduğu görülmektedir. Öğretmenlik mesleğini yapan kişiler objektif bilimsel bilgiye ulaşmada istekli olmalıdır. Aynı zamanda erişilen bilgilerin beceri haline dönüştürülmesi de beklenmektedir (Beycioğlu ve ark., 2010).

2.2.4. Araştırmacı Öğretmen

Öğretmenlik, gelişimi ve değişimi içinde barındıran dinamik bir meslektir. Öğretmenlerin çalışma yaşamları boyunca elde ettikleri deneyimler, mesleki paylaşımlar ve kuramsal bilgiler öğretmenlik becerilerinin zenginleşmesine katkı sağlamaktadır (Balcı, 2018). Bu zenginleşmeyi sağlarken kişisel deneyimlerin ötesinde geçerli ve güvenilir bilgiye ulaşmanın tek yolu ise eğitim araştırmalarının incelenmesidir. Eğitim araştırmalarından edinilen bilgilerin sınıf içi uygulamalara aktarılabilmesi eğitimle ilgili olan tüm paydaşlara katkı sağlamaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin bilimsel bilgiye ulaşma noktasında farkındalık sahibi olması gerekmektedir (Holincheck, 2012).

Bilgili (2005)'ye göre araştırmacı öğretmenlerin edindikleri bilgiler sınıf içi davranışlarına, inançlarına ve uygulamalarına etki etmektedir. Eğitimde reformun sağlanmasının kilit noktası burası olarak görülmektedir. Araştırmacılar tarafından yapılan çalışmalardan elde edilen bulgular öğretmenler tarafından karşılanmadığı sürece topluma fayda sağlamamaktadır. Araştırmaları takip eden öğretmenler araştırma bulguları doğrultusunda eğitim sürecini tasarlayabilmekte ve eğitimi güncel bilgilerle şekillendirebilmektedir (Çepni ve Küçük, 2003; Cain ve Allan, 2017).

Öğrenme süreçlerinde bireysel faktörler oldukça önemlidir. Bu nedenle öğretmenlerin eğitsel süreçleri tasarlarken bireysel faktörlerden kaynaklı durumlara hakim olması ve süreci bu bilgiler ışığında revize edebilmesi gerekmektedir. Güncellenmemiş bilgilerle yönetilen süreçler hem öğrencilerin hem de toplumun zarar görmesine neden olmaktadır (Ateş ve Yıldırım, 2015). Araştırmacı öğretmenler etkili bir öğretim süreci yürütebilmek için güncel bilgiler ışığında çözümler aramaktadır. Bu anlayışla hareket eden öğretmenlerin eğitimde yaratıcı uygulamalar yapabilme olasılığı oldukça yüksektir. Araştırma becerisini kazanmış öğrenciler yetiştirebilmek için araştırmacı öğretmenlere ihtiyaç duyulmaktadır (Şahin ve Arcagök, 2013).

Öğretmenlerin araştırmacı anlayışa sahip olabilmeleri için mesleklerine yönelik olumlu bir tutum içinde olmaları gerekmektedir. Mesleğine karşı olumlu tutum içinde olmayan öğretmenlerin mesleki gelişim adına çaba sarf etme istekleri düşüktür. Bu nedenle mesleğe karşı tutumun hem mesleki gelişim hem de beceri edinimi için oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Çalışma koşullarından memnun olmayan ve mesleğine bağlılık hissetmeyen öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri oldukça zordur (İlhan, ve ark., 2013).

Özetle eğitim araştırmaları eğitimdeki problemlere çözüm getirilmesinde, problemlerin politikacılara duyurulmasında ve işlevsel öğretim tekniklerinin belirlenmesinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Bununla beraber elde edilen bilgilerin uygulamaya dökülebilmesi için öğretmenler tarafından sahiplenilmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin araştırmacı bir bakış açısıyla mesleklerine yönelmeleri hem bireye hem de topluma ciddi katkılar sağlamaktadır.

2.3. İlgili Araştırmalar

Çalışmanın bu kısmında, araştırmada ele alınan konu kapsamında yapılmış çalışmalarla ilgili bilgilere yer verilmiştir.

2.3.1. Mesleki Bağlılık İle İlgili Araştırmalar

Anadolu Teknik ve Anadolu Meslek Lisesi öğretmenleri ile yürütülen bir araştırmada öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri farklı değişkenler açısından incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri orta seviyede olup cinsiyet ve kadro değişkenlerine göre farklılaşmamaktadır. Bununla birlikte

medeni durum, mezuniyet ev kıdem değişkenlerinin örgütsel bağlılığa etki etti görülmüştür (Danış, 2009).

Aydın (2010) tarafından yürütülen araştırmada İstanbul Tuzla'da görev yapmakta olan öğretmene ulaşılmıştır. Anket yöntemiyle yürütülen araştırmadan elde edilen bulgulara göre ilköğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeylerine etki eden faktörler örgütsel bağlılık, yurttaşlık davranışı ve iş tatminidir. Örgütsel bağlılık ve işe katılım faktörlerinin bunlar arasında mesleki bağlılığa en fazla etki eden faktörler olduğu belirlenmiştir.

Kolombiya'da yürütülen bir araştırmada öğretmenlerin iş yükü ve tükenmişlik düzeyleri ile mesleki bağlılıkları arasındaki ilişki incelenmiştir. 461 lise öğretmeniyle yürütülen araştırmadan elde edilen verilere göre öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ve tükenmişlik düzeyleri arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki vardır (Brown ve Roloff, 2011).

İslamabad'da yürütülen bir araştırmada öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ve mesleki dayanışma arasındaki ilişki incelenmiştir. 17 farklı okuldan 364 öğretmenin katıldığı araştırmadan elde edilen bulgulara göre meslektaş dayanışması ve mesleki bağlılık arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki vardır (Shah ve Abualrob, 2012).

Ortaöğretim kademesinde görev yapan 1214 Hollandalı öğretmenle yürütülen araştırmada öğretmenlerin iş memnuniyeti, motivasyonlarındaki değişim, mesleki bağlılıkları ve özyeterlikleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin duygusal mesleki bağlılıkları ile ilişkilerdeki memnuniyet, maaş memnuniyeti, öğretim dışındaki sorumluluk, motivasyon seviyesindeki değişim ve sınıf özyeterliği boyutları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki vardır (Canrinus ve ark., 2012).

Kuzey Karolina'da yürütülen bir araştırmada 16 farklı okulda görev yapan 118 öğretmenin idealizmleri, bağıntıcılıkları ve akademik bölümleri ile mesleki bağlılıkları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmada öğretmenlerin idealizmleri, bağıntıcılıkları ve akademik bölümleri ile mesleki bağlılıkları arasında bir ilişki bulunamamıştır (Smith, 2014).

Bogler ve Nir (2015) tarafından yürütülen araştırmada 118 farklı okulda görev yapan 841 öğretmenle çalışılmıştır. Öğretmenlerin mesleki bağlılık ve iş doyumlarına iş talepleri ve yetenekleri arasındaki algıladıkları uyumun katkısının incelendiği araştırma İsrail’de yürütülmüştür. Araştırma sonuçlarında öğretmenlerin iş talepleri ile yetenekleri arasındaki algıladıkları uyumun mesleki bağlılığın anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmüştür. Ayrıca mesleki bağlılığı en az yordayan değişkenin işle ilgili özellikler olduğu bildirilmiştir.

Konya Beyşehir’de yürütülen bir araştırmada öğretmenlerin mesleki bağlılıklarına dair inceleme yapılmıştır. 490 öğretmenin katılım sağladığı araştırma sonuçlarına göre katılımcılarda en yüksek düzeyde gözlenen mesleki bağlılık türü duygusal mesleki bağlılıktır. Bunun yanı sıra öğretmenlerin mesleki bağlılıklarına en çok etki eden sosyodemografik değişkenin kişisel özellikler olduğu görülmüştür. Ayrıca mesleki bağlılığın tüm alt boyutlarının birbiri ile pozitif yönlü ve anlamlı ilişkide olduğu; örgütten ayrılma niyeti ve mesleki bağlılık arasında ise anlamlı ve negatif yönlü ilişki olduğu görülmüştür (Zedef, 2017).

Yıldırım (2019) tarafından yürütülen araştırmada öğretmenlerin psikolojik sermaye algıları ve mesleki adanmışlıkları incelenmiştir. Betimsel ve ilişkisel yöntemle yürütülen araştırmaya 374 öğretmen katılım göstermiştir. Siirt ilinde görev yapmakta olan katılımcıların 167’si kadın, 207’si erkektir. Katılımcılara uygulanan mesleğe adanmışlık ölçeği, pozitif psikolojik sermaye ölçeği ve kişisel bilgi formu aracılığıyla veriler toplanmıştır. İstatistiksel analiz sonrasında elde edilen bulgulara göre katılımcıların pozitif psikolojik sermaye algıları çok yüksek, mesleğe adanmışlık düzeyleri ise yüksektir. Bununla birlikte pozitif psikolojik sermaye algısı ve mesleki adanmışlık arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür.

2.3.2. Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum İle İlgili Araştırmalar

Doğu Karadeniz Bölgesi’nde görev yapmakta olan öğretmenlerle yürütülen bir araştırmada sınıf öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına karşı tutumları incelenmiştir. 265 öğretmenin katılım sağladığı araştırmaya göre katılımcılar eğitim araştırmalarının alanında uzman akademisyenler tarafından gerçekleştirilmesi gerektiğini düşünmektedir. Bunun yanı sıra katılımcıların çoğu eğitim araştırmalarına karşı olumlu tutum içindedir ve araştırma sonuçlarını sınıf içi uygulamalarından kullanmaya çalışmaktadır. Araştırmadan elde edilen önemli sonuçlardan biri de

öğretmenlerin yapılan eğitim araştırmalarını kültüre uygun bulmamalarıdır. Ayrıca öğretmenler eğitim araştırmaları sonuçlarından daha çok pratik kaynaklardan faydalanmaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin çoğunluğu ihtiyaç duyulan fiziksel donanımın sağlanması, iş yükünün azaltılması ve teşvik sağlayıcı ödüllerin verilmesi gibi iyileştirmeler yapılması durumunda araştırma yapmaya istekli olabileceklerini belirtmişlerdir. Katılımcı öğretmenlerin büyük bir kısmı ise yapılacak araştırmalarda akademisyen desteği sağlanması gerektiğini düşündüklerini ifade etmişlerdir (Ekiz, 2006).

Yavuz (2009) tarafından yürütülen ‘‘Eğitim Araştırmaları ile İlgili Öğretmen ve Yönetici Görüşlerinin Analizi’’ isimli çalışmada eğitim araştırmalarına en fazla ilgi duyan grubun sınıf öğretmenleri olduğu görülmüştür. Katılımcıların eğitim araştırmalarını en fazla internet üzerinden incelediği ve öğretim stratejileri, etkili öğretim yöntemleri ve zeka alanında daha fazla ilgili oldukları bildirilmiştir.

Kırıkkaya, Bozkurt, ve Öztürk (2012) tarafından yürütülen araştırmada Kocaeli’nde görev yapan 250 öğretmenle çalışılmıştır. Çalışmada öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Katılımcı öğretmenlerin tamamının okullarında yürütülen araştırmalardan haberdar olduklarını ancak yarısı araştırma sonuçlarını önemsediklerini bildirmiştir. Katılımcıların yarısından fazlası ise okullarında gerçekleştirilen araştırmalardan haberdar olmak istediklerini ancak geribildirim alamadıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların en çok hoşlandıkları eğitim araştırmaları alanı ise fen ve teknoloji olmuştur. Ayrıca öğretmenlerin yarısından fazlası eğitim araştırmalarından hoşlanmasına rağmen oldukça az bir kısmı eğitim araştırmaları içeren yayınları takip etmektedir.

Konya’da yürütülen bir araştırmada ise eğitim araştırmalarına öğrenci ve öğretmen gözünden bakılmıştır. 338 ortaokul öğrencisi, 43 öğretmen ve 10 eğitim araştırmacısının katılım gösterdiği araştırmadan elde edilen sonuçlara göre hem öğrenci hem de öğretmen grubunda araştırma ilgisi oldukça zayıftır. Eğitim araştırmacısı grubun ise bu durumdan şikayetçi oldukları gözlenmiştir (Berber, 2013).

Diyarbakır il merkezinde yürütülen bir araştırmada öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları incelenmiştir. 210 branş öğretmenin katıldığı araştırmadan elde edilen sonuçlara göre katılımcıların %69'u olumlu, %31'i olumsuz tutum sergilemektedir. Kıdem değişkeni açısından bakıldığında ise kıdem süresi 1-10 yıl arası olan öğretmenlerin eğitim araştırmalarına karşı daha olumlu bir tutum sergilediği görülmüştür (Erdamar ve Akpunar, 2017).

Kahraman ve Köleli (2017)'nin yürüttükleri araştırmada öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. 304 öğretmenin katılım gösterdiği araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında cinsiyet değişkeni açısından fark vardır. Buna göre erkek öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları kadın öğretmenlere kıyasla daha olumludur. Ayrıca erkek öğretmenlerin tutum puanları artan ders yükünden etkilenmekte ancak kadın öğretmenlerin tutumları ders yükünden etkilenmemektedir.

Eğitim araştırmalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerindeki yerinin incelendiği bir araştırmada 315 matematik öğretmeniyle çalışılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre matematik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu eğitim araştırmalarına dair olumlu tutum içinde olsa araştırma bulgularını takip etmemektedir. Araştırmacı, eğitim araştırmalarını takip eden katılımcıların en çok internet kaynaklarını kullandıklarını ve mezuniyet durumunun tutuma etki ettiğini bildirmiştir (Baş, 2017).

Yurtdışında yürütülen bir araştırmada eğitim uygulayıcılarının eğitim araştırmalarının kullanımı konusundaki fikirleri incelenmiştir. 2425 katılımcı ile yürütülen araştırma sonuçlarına göre okul uygulayıcıları eğitim araştırmalarını yılda ortalama bir veya iki kez kullanmaktadır. Ayrıca uygulayıcıların tutumlarının araştırma temelli bilgiyi kullanmadaki en önemli belirleyici olduğu görülmüştür. Bununla birlikte araştırma temelli bilgiyi kullanmadaki en önemli ikinci belirleyici deneyim olarak bildirilmiştir (Lysenko ve ark., 2014).

Shaban (2017)'in yürüttüğü araştırmada eğitim teknolojilerinin İngilizce öğretmenleri tarafından kullanımı incelenmiştir. Nitel yöntemle yürütülen araştırmada gözlem formu, anket formu ve anekdot verileri kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre dil öğretmenlerinin yenilikçilik algıları

teknolojiye ve kullanım kolaylığına katkı sağlamaktadır. Bununla birlikte kadın öğretmenlerin erkeklere kıyasla teknolojik uygulamalara daha hızlı uyum sağladıkları bildirilmiştir.

Eğitim araştırmalarının araştırmacıların gözünden başarıya ulaşma yollarının ve uygulama üzerindeki etkisinin incelendiği bir araştırmada içerik analizi yöntemi ile çalışılmıştır. Elde edilen analizler eğitim araştırmalarının eğitim uygulayıcıları için görünmez nitelikte olduğunu ortaya koymuştur. Katılımcılar eğitim uygulamalarında eğitim araştırmaları yerine politikaları ve teknolojiyi referans almaktadır (Cain ve Allan, 2017).

Eğitim araştırmaları ve mesleki bağlılığa yönelik yapılan araştırmalar öğretmenlik mesleği için gelişimin son derece önemli olduğunu ancak eğitim araştırmalarına yönelik ilginin istenilen düzeyde olmadığını göstermektedir. Öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarda güncel bilgiyi referans alabilmeleri için eğitim araştırmalarından elde edilen bulgulara ihtiyaçları vardır. Bu yönde pozitif bir tutum gelişmesi için öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yatırım yapma niyetinde olmaları beklenmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ile eğitim araştırmalarına yönelik tutumları arasındaki ilişki araştırmasının modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizine ilişkin bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ile eğitim araştırmalarına yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi konu alan bu araştırma nicel bir çalışma olup, genel tarama modellerinden olan ilişkisel tarama modeli ile gerçekleşen bir çalışmadır. İlişkisel tarama modeli iki ya da daha fazla değişkenin birbiriyle etkileşim içinde olup olmadıklarını, eğer bir etkileşim varsa bunun ne şekilde gerçekleştiğini gösteren bir araştırma modelidir (Karasar, 2020: 114).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında İstanbul İlinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kamu kurumlarının anaokulu, ilköğretim ve ortaöğretim kademelerinde görev yapmakta olan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın evreninin geniş bir kitleden oluşması sebebiyle kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi, araştırmacının kendi fikirleri doğrultusunda, zamanı etkili kullanmak ve verilere hızlıca ulaşmak amacıyla kullandığı bir örnekleme çeşididir (Karayılan, 2021: 38). Yazıcıoğlu ve Erdoğan'a (2004) göre geniş kitlelerden oluşan evrende, ulaşılması gereken ortalama kişi sayısı 400'dür. Bu çalışmaya dâhil olan 455 öğretmen İstanbul ili Pendik ilçesinde görev yapmaktadır.

Araştırmaya katılan 6đretmenlerin demografik 6zellikleri Tablo 3.1 ve 3.2’de sunulmuştur.

Tablo 3. 1 Katılımcıların Demografik Bilgileri

Değişkenler	N	%
Cinsiyet		
Kadın	312	68,6
Erkek	143	31,4
Görev Yapılan Kademe		
Anaokulu	14	3,1
İlkokul	87	19,1
Ortaokul	281	61,8
Lise	73	16,0
Medeni Durum		
Bekar	138	30,3
Evli	317	69,7
Meslekte Çalışma Süresi		
5 Yılden Az	53	11,6
5-10 Yıl	190	41,8
11-15 Yıl	77	16,9
16-20 Yıl	64	14,1
21 Yıl ve Üzeri	71	15,6
Bilimsel Araştırma Sonuçlarını Dikkate Alma Durumu		
Evet	357	78,5
Hayır	98	21,5
Türkiye’de Bilimsel Araştırma Sonuçlarının Dikkate Alınma Durumu		
Evet	113	24,8
Hayır	342	75,2
Bilimsel Araştırma Sonuçlarına Ulaşılan Yer		
İnternette	319	70,1
Resmî Yayınlarda (Bakanlık yayınları gibi)	82	18,0
Hizmet İçi Eğitim Kurslarında	29	6,4
Diğer	25	5,5
Mezuniyet Durumu		
Lisans	392	86,2
Yüksek Lisans	61	13,4
Doktora	2	,4
Toplam	455	100,0

Tablo 3.1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerine dair bilgiler yer almaktadır. Katılımcıların %68.6’sı kadın, %31.4’ü erkektir. Aynı zamanda katılımcıların yarısından fazlasının ortaokul kademesinde görev yaptığı

görülmektedir. Katılımcıların %61.8'i ortaokul kademesinde, %19.1'i ilkokul kademesinde, %16'sı lise kademesinde ve %3.1'i de anaokulu kademesinde görevli olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %67.7'si evliken, %30.3'ü ise bekarıdır. Katılımcıların tamamına yakınının (%86.2) lisans mezuniyetine sahip olduğu bulunmuştur. Bunun yanında katılımcıların %41.8'inin 5-10 yıl arası çalışma deneyimine sahip olduğu görülürken, %16.9'unun 11-15 yıl arası, %4.1'inin 16-20 yıl arası, %11.6'sının 5 yıldan az ve %15.6'sınında 21 yıl ve üzeri çalışma geçmişisin olduğu saptanmıştır. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%78.5) bilimsel araştırma sonuçlarını dikkate aldığı tespit edilmiştir. Bunun yanında %75.2'sinin ise Türkiye'de yapılan bilimsel araştırma sonuçlarına inanmadıkları saptanmıştır. Son olarak katılımcıların yine büyük bir çoğunluğunun (%70.1) bilimsel araştırma sonuçlarına internet ortamında rastladıklarını ifade etmiştir.

Tablo 3. 2 Katılımcıların Yaşına Dair Bilgiler

Değişken	Min.	Max.	x	ss
Yaş	22,0	65,0	37,54	7,90

Tablo 3.2 incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların yaşlarına dair bilgiler görülmektedir. Yaş aralığı gruplandırılmadığı için katılımcıların en küçüğü 22 en büyüğü ise 65 yaşındadır. Öğretmenlerin yaş ortalaması 37.54, standart sapması ise 7.90'dır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada 3 alt kısım veri toplama aracı olarak uygulanmıştır. Birinci kısımda bireysel bilgiler, ikinci kısımda Utkan ve Kırdök'ün (2018) geliştirmiş olduğu Dört Boyutlu Mesleki Bağlılık Ölçeği bulunmaktadır. Üçüncü kısımda İlhan ve arkadaşları (2013) tarafından geliştirilmiş olan Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği bulunmaktadır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Katılımcıların bireysel olarak sahip oldukları verilere ulaşmak için oluşturulan bir formdur. Kişisel değişkenlerle ilgili katılımcıların cinsiyetleri, yaşları, medeni durumları, eğitim durumları, mesleki kıdemleri, bilimsel araştırma sonuçlarını

dikkate alma durumu, bilimsel araştırmalara rastlama durumu değişkenlerini içeren bilgiler yer almaktadır (Ek-1).

3.3.2. Dört Boyutlu Mesleki Bağlılık Ölçeği (DBMBÖ)

Dört Boyutlu Mesleki Bağlılık Ölçeği, Blau (2003) tarafından geliştirilmiş, Utkan ve Kırdök (2018) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Mesleki bağlılık ölçeği; duygusal, normatif, birikmiş maliyetler ve alternatiflerin sınırlılığı olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır.

Ölçeğe ait ilk faktör, bireylerin mesleklerine yönelik duygusal yakınlıklarını ifade eden 1, 2, 3, 4, 5 ve 6. maddeler ile sorgulanan “duygusal bağlılık” boyutudur. Ölçekte bulunan ikinci faktör; bireylerin, mesleklerine devam etme konusunda kendilerini sorumlu hissetme algısını ortaya koymayı amaçlayan “normatif bağlılık” boyutudur. Normatif bağlılık boyutu; 7, 8, 9, 10 ve 11. maddelerden oluşmaktadır. Ölçekte yer alan üçüncü faktör, bireylerin mesleklerine yönelik yaptıkları yatırımları ifade eden 12, 13, 14, 15, 16, 17 ve 18. maddelerden oluşan “birikmiş maliyetler” boyutudur. Ölçeğe ait dördüncü faktör, öğretmenlerin öğretmenlik mesleği dışındaki alternatif seçeneklere sahip olup olmama derecesini ifade eden “alternatiflerin sınırlılığı” boyutudur. Alternatiflerin sınırlılığı boyutu; 19, 20, 21 ve 22. maddelerden oluşmakta ve bu alt ölçekte bulunan dört madde tersten kodlanarak puanlanmaktadır.

Utkan ve Kırdök (2018) tarafından ölçeğe ait Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı .90 olarak bulunmuş, alt ölçeklere ait iç tutarlık katsayıları ise .83 ile .95 arasındadır. Ölçekte kullanılan yanıt seçenekleri 5’li likert (Hiç katılmıyorum;1, Tamamen Katılıyorum;5) tipindedir. Bireylerin ölçek kapsamında aldıkları puanlar arttıkça mesleki bağlılık düzeylerinin arttığı kabul edilmektedir. (Utkan ve Kırdök, 2018).

3.3.3. Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği (EAÖTÖ)

Araştırmada öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının belirlenmesi için İlhan ve arkadaşları (2013) tarafından geliştirilen Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği (EAÖTÖ) kullanılmıştır. Ölçek 5’li likert tipinde ve maddelerinin yanıtları “Kesinlikle katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Ortadayım”, “Katılmıyorum”, “Kesinlikle katılmıyorum” şeklindedir. Ölçek eğitim araştırmalarının gerekliliği, eğitim araştırmalarına değer verme ve eğitim

arařtırmalarının uygulanabilirlięi boyutlarını içeren 20 maddeden oluřmaktadır. EAÖTÖ’den alınabilecek en dūřūn puan 20, en yūysek puan ise 100’dūr. İlhan ve arkadaşları (2013) tarafından ōleęin tūm boyutları için gūvenirlik katsayısı Cronbach’s alpha deęeri 0.881 olarak tespit etmiřlerdir. Őleęin alt boyutlarına ait iç tutarlılık deęerleri ise .78 ise .84 arasında deęiřmektedir. Őlek boyutları ve maddeleri řu řekildedir:

- Eğitim Araştırmaların Gerekliliği 1,3,7,10,14,17,20. Maddeler (7 Olumlu Madde)
- Eğitim Araştırmalarına Değer Verme 2,6,9,11,12,16. Maddeler (6 Olumlu Madde)
- Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği 4,5,8,13,15,18,19. Maddeler (7 Olumsuz Madde ve Ters Puanlanmaktadır) (İlhan ve ark., 2013).

3.4. Verilerin Toplanması

Veri toplama sūreci basamaklar halinde uygulanmış olup, ilk basamakta, ōleklerin okullarda uygulanabilmesi adına İstanbul İli Milli Eęitim Mūdūrlūęūne yapılan izin talebi, 08.02.2022 tarih ve 42989938 sayılı yazıyla kabul edilmiştir (Ek-6). Ayrıca, ōlekleri geliştiren ve Tūrke’ ye uyarlayan çalışmacılardan ihtiyaç olunan izinler alınarak veri toplama araçları olan ōleklerimizin uygulanmasına başlanmıştır (Ek-4, Ek-5). İhtiyaç duyulan izinler tamamlandıktan sonra 2021-2022 eğitim-ōęretim yılı mayıs, haziran ve temmuz aylarında, İstanbul ilinde bulunan okullarda gōrev yapmakta olan, ōrneklem dāhilindeki ōęretmenlere baskı yoluyla hazırlanmış ōlekler araştırmacının katılımcılarına gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra uygulanarak, toplanmasında okul yōneticilerinden yardım alınmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analiz edilmesinde sosyal bilimler için istatistik programı olan SPSS-22 for Windows paket programı kullanılmış ve verilerin ōzūmlenmesi ve analizi yapılmıştır. İlk etapta normallik değerleri ve gūvenilirlik katsayıları ōleklerden elde edilen veriler doğrultusunda hesaplanmıştır (Tablo 3.3).

Tablo 3. 3 Ölçeklerin Basıklık ve Çarpıklık Değerleri ile Güvenirlik Katsayıları

Değişkenler	Skewnes (Basıklık)	Kurtosis (Çarpıklık)	Cronbach Alpha
Mesleki Bağlılık Toplam	-.326	.298	.894
Duygusal Bağlılık	-.712	.348	.905
Normatif Bağlılık	-.444	-.103	.832
Birikmiş Maliyetler	-.454	.050	.867
Alternatiflerin Sınırlılığı	-.015	-.513	.902
Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum Toplam	-.101	.817	.884
Eğitim Araştırmaların Gerekliliği	-.526	1.305	.851
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	-.583	1,471	.867
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	-.163	,285	.779

Tablo 3.3'e göre ölçeklerin basıklık ve çarpıklık değerleri ± 1.5 aralığında yer almaktadır. George ve Mallery'e (2016: 114-115) göre basıklık ve çarpıklık değerleri ± 2 olduğu durumlarda verilerin kabul edilebilir düzeyde normal dağılım gösterdiği ifade edilmektedir. Bu anlamda verilerin normal dağılım gösterdiğine karar verilmiş ve parametrik analizler yapılmıştır. Ayrıca ölçeklerin güvenirlik katsayılarının yüksek olduğu görülmektedir. Bu bilgilerden hareketle veriler, t testi, ANOVA (Post Hoc Tukey ve Games Howell), korelasyon ve çoklu regresyon testleri yapılarak analiz edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ile eğitim araştırmalarına yönelik tutumları arasındaki ilişki araştırmasına dair bulgular yer almaktadır.

4.1. Araştırmada Kullanılan Ölçeklere Ait Bilgiler

Araştırmada kullanılan ölçme araçlarına öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtlara dair bilgiler Tablo 4.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.1 Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Toplam ve Alt Boyutlarının Ortanca, Puan Ortalamaları, Standart Sapmaları, Minimum ve Maksimum Değerleri

Değişkenler	Ortanca	Ortalama $\pm$ Ss*	Min.	Maks.
Mesleki Bağlılık Toplam	77	78,72 $\pm$ 12,98	26,00	109,00
Duygusal Bağlılık	18	25,40 $\pm$ 3,91	10,00	30,00
Normatif Bağlılık	25	17,43 $\pm$ 4,56	5,00	25,00
Birikmiş Maliyetler	12	24,05 $\pm$ 5,93	7,00	35,00
Alternatiflerin Sınırlılığı	12	11,83 $\pm$ 3,89	4,00	20,00
Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum Toplam	75	74,76 $\pm$ 9,08	39,00	100,00
Eğitim Araştırmaların Gerekliliği	28	27,50 $\pm$ 3,78	10,00	35,00
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	24	24,90 $\pm$ 3,14	11,00	30,00
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	22	22,36 $\pm$ 4,45	7,00	35,00

Dört Boyutlu Mesleki Bağlılık Ölçeği’nden elde edilen toplam puanın ortancası 77, ortalaması 78,72 $\pm$ 12,98 (26-109), alt ölçeklerinin ortancası ve puan ortalaması

sırasıyla duygusal bağıllık için 18 ve 25,40±3,91 (10-30), normatif bağıllık için 25 ve 17,43±4,56 (5-25), birikmiş maliyetler için 12 ve 24,05±5,93 (7-35) ve alternatiflerin sınırlılığı için 12 ve 11,83±3,89 (4-20) olarak tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğretmenlerin mesleki bağıllık düzeyleri genel anlamda yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır.

Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği'nden elde edilen toplam puanın ortancası 75, ortalaması 74,76±9,08 (39-100), alt ölçeklerinin ortancası ve puan ortalaması sırasıyla eğitim araştırmalarının gerekliliği için 28 ve 27,50±3,78 (10-35), eğitim araştırmalarına değer verme için 24 ve 24,90±3,14 (11-30) ve eğitim araştırmalarının uygulanabilirliği için 22 ve 22,36±4,45 (7-35) olarak tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutum düzeylerinin genel anlamda yüksek, alt boyutlardan 'alternatiflerin sınırlılığı', alt boyutundaysa orta düzeyde olduğu görülmüştür.

4.2. Gruplar Arası Karşılaştırma Analizleri

Bu bölümde katılımcıların demografik özellikleri ile araştırma değişkenlerinin karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 4.2 Cinsiyete Göre Katılımcıların Mesleki Bağıllıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	Ort.	ss	t	p
Mesleki Bağıllık Toplam	Kadın	312	78,23	12,74	-1,206	,228
	Erkek	143	79,81	13,45		
Duygusal Bağıllık	Kadın	312	25,52	3,65	,968	,333
	Erkek	143	25,13	4,42		
Normatif Bağıllık	Kadın	312	16,96	4,59	-3,248	,001
	Erkek	143	18,44	4,35		
Birikmiş Maliyetler	Kadın	312	23,68	5,65	-1,949	,052
	Erkek	143	24,85	6,44		
Alternatiflerin Sınırlılığı	Kadın	312	12,05	3,87	1,744	,082
	Erkek	143	11,37	3,89		
Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum Toplam	Kadın	312	74,83	8,51	,226	,821
	Erkek	143	74,62	10,23		
Eğitim Araştırmaların Gerekliliği	Kadın	312	27,40	3,58	-,836	,404
	Erkek	143	27,72	4,19		
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	Kadın	312	24,87	2,93	-,251	,802
	Erkek	143	24,95	3,56		

Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	Kadın	312	22,55	4,03	1,350	,178
	Erkek	143	21,94	5,26		

Tablo 4.2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet durumlarına göre mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına yönelik tutumları ile alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna göre normatif bağlılığın ($t=-3,248$; $p=0.001$) cinsiyet üzerinde anlamlı farklılık oluşturmaktadır. Tablo incelendiğinde erkek öğretmenlerin normatif bağlılık puan ortalaması (18,44) kadın öğretmenlerin normatif bağlılık puan ortalamasından (16,96) yüksektir.

Tablo 4.3 Medeni Duruma Göre Katılımcıların Mesleki Bağlılıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması

	Medeni Durum	N	Ort.	ss	t	p
Mesleki Bağlılık Toplam	Bekar	138	75,74	14,09	-3,266	,001
	Evli	317	80,02	12,26		
Duygusal Bağlılık	Bekar	138	24,62	4,17	-2,824	,005
	Evli	317	25,74	3,74		
Normatif Bağlılık	Bekar	138	16,68	4,82	-2,321	,021
	Evli	317	17,75	4,42		
Birikmiş Maliyetler	Bekar	138	23,03	6,41	-2,429	,016
	Evli	317	24,49	5,66		
Alternatiflerin Sınırlılığı	Bekar	138	11,40	3,98	-1,571	,117
	Evli	317	12,02	3,84		
Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum Toplam	Bekar	138	75,05	9,99	,443	,658
	Evli	317	74,64	8,66		
Eğitim Araştırmaların Gerekliliği	Bekar	138	27,68	4,40	,696	,487
	Evli	317	27,41	3,48		
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	Bekar	138	24,99	3,59	,400	,689
	Evli	317	24,86	2,93		
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	Bekar	138	22,36	4,66	,029	,977
	Evli	317	22,35	4,37		

Tablo 4.3 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin medeni durumlarına göre mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına yönelik tutumları ile alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna göre mesleki bağlılık toplam ($t=-3,266$; $p=0.001$), duygusal bağlılık ($t=-2,824$; $p=0.005$), normatif bağlılık ($t=-2,321$; $p=0.021$) ve birikmiş maliyetler ($t=-2,429$; $p=0.016$) medeni durum üzerinde anlamlı farklılık oluşturmaktadır. Tablo incelendiğinde evli öğretmenlerin mesleki bağlılık toplam, duygusal bağlılık, normatif bağlılık ve birikmiş maliyetler

puan ortalamaları (80,02; 25,74; 17,75; 24,49) bekar öğretmenlerin mesleki bağlılık toplam, duygusal bağlılık, normatif bağlılık ve birikmiş maliyetler puan ortalamasından (75,74; 24,62; 16,68; 23,03) yüksektir.

Tablo 4.4 Mezuniyet Durumuna Göre Katılımcıların Mesleki Bağlılıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması

	Mezuniyet	N	Ort.	ss	t	p
Mesleki Bağlılık Toplam	Lisans	392	78,91	12,83	,772	,441
	Lisansüstü	63	77,55	13,88		
Duygusal Bağlılık	Lisans	392	25,50	3,85	1,366	,173
	Lisansüstü	63	24,77	4,22		
Normatif Bağlılık	Lisans	392	17,46	4,55	,360	,719
	Lisansüstü	63	17,23	4,68		
Birikmiş Maliyetler	Lisans	392	24,03	5,82	-,195	,845
	Lisansüstü	63	24,19	6,61		
Alternatiflerin Sınırlılığı	Lisans	392	11,91	3,93	1,078	,282
	Lisansüstü	63	11,34	3,59		
Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum Toplam	Lisans	392	74,16	8,91	-3,555	,000
	Lisansüstü	63	78,49	9,29		
Eğitim Araştırmaların Gerekliliği	Lisans	392	27,23	3,78	-3,763	,000
	Lisansüstü	63	29,14	3,33		
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	Lisans	392	24,69	3,17	-3,546	,000
	Lisansüstü	63	26,19	2,59		
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	Lisans	392	22,23	4,31	-1,533	,126
	Lisansüstü	63	23,15	5,24		

Tablo 4.4 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin mezuniyet durumlarına göre mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına yönelik tutumları ile alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna göre eğitim araştırmalarına yönelik tutum toplam ($t=-3,555$; $p=0.000$), eğitim araştırmalarının gerekliliği ($t=-3,763$; $p=0.000$) ve eğitim araştırmalarına değer verme ($t=-3,546$; $p=0.000$) mezuniyet durumu üzerinde anlamlı farklılık oluşturmaktadır. Tablo incelendiğinde lisansüstü mezuniyet seviyesine sahip öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutum toplam, eğitim araştırmalarının gerekliliği ve eğitim araştırmalarına değer verme puan ortalamaları (78,49; 29,14; 26,19) lisans mezuniyet seviyesine sahip öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutum toplam, eğitim

araştırmalarının gerekliliği ve eğitim araştırmalarına değer verme puan ortalamasından (74,16; 27,23; 24,69) yüksektir.

Tablo 4.5 Bilimsel Araştırma Sonuçlarını Dikkate Alma Durumuna Göre Katılımcıların Mesleki Bağlılıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması

	Dikkate Alma	N	Ort.	ss	t	p
Mesleki Bağlılık Toplam	Evet	357	79,14	12,83	1,295	,196
	Hayır	98	77,22	13,47		
Duygusal Bağlılık	Evet	357	25,57	3,90	1,795	,073
	Hayır	98	24,77	3,88		
Normatif Bağlılık	Evet	357	17,61	4,56	1,681	,093
	Hayır	98	16,74	4,54		
Birikmiş Maliyetler	Evet	357	24,28	5,96	1,586	,113
	Hayır	98	23,21	5,76		
Alternatiflerin Sınırlılığı	Evet	357	11,66	3,95	-1,873	,062
	Hayır	98	12,48	3,59		
Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum Toplam	Evet	357	75,57	8,88	3,666	,000
	Hayır	98	71,82	9,23		
Eğitim Araştırmaların Gerekliliği	Evet	357	27,87	3,70	4,048	,000
	Hayır	98	26,15	3,79		
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	Evet	357	25,19	3,02	3,811	,000
	Hayır	98	23,84	3,35		
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	Evet	357	22,50	4,62	1,339	,181
	Hayır	98	21,82	3,76		

Tablo 4.5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine başladıktan sonra yapılmış bilimsel araştırma sonuçlarını dikkate alma durumlarına göre mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına yönelik tutumları ile alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna göre eğitim araştırmalarına yönelik tutum toplam ($t=3,666$; $p=0.000$), eğitim araştırmalarının gerekliliği ($t=4,048$; $p=0.000$) ve eğitim araştırmalarına değer verme ($t=3,811$; $p=0.000$) öğretmenlik mesleğine başladıktan sonra yapılmış bilimsel araştırma sonuçlarını dikkate alma durumu üzerinde anlamlı farklılık oluşturmaktadır. Tablo incelendiğinde öğretmenlik mesleğine başladıktan sonra yapılmış bilimsel araştırma sonuçlarını dikkate alan öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutum toplam, eğitim araştırmalarının gerekliliği ve eğitim araştırmalarına değer verme puan

ortalamaları (75,57; 27,87; 25,19) öğretmenlik mesleğine başladıktan sonra yapılmış bilimsel araştırma sonuçlarını dikkate almayan öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutum toplam, eğitim araştırmalarının gerekliliği ve eğitim araştırmalarına değer verme puan ortalamasından (71,82; 26,15; 23,84) yüksektir.

Tablo 4.6 Türkiye’de Bilimsel Araştırma Sonuçlarını Dikkate Alma Durumuna Göre Katılımcıların Mesleki Bağlılıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması

	Dikkate Alma	N	Ort.	ss	t	p
Mesleki Bağlılık Toplam	Evet	113	82,72	10,80	3,833	,000
	Hayır	342	77,40	13,37		
Duygusal Bağlılık	Evet	113	26,42	3,28	3,238	,001
	Hayır	342	25,06	4,04		
Normatif Bağlılık	Evet	113	18,89	3,96	3,991	,000
	Hayır	342	16,94	4,65		
Birikmiş Maliyetler	Evet	113	25,76	5,68	3,590	,000
	Hayır	342	23,48	5,91		
Alternatiflerin Sınırlılığı	Evet	113	11,63	3,80	-,637	,524
	Hayır	342	11,90	3,92		
Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum Toplam	Evet	113	77,80	8,85	4,179	,000
	Hayır	342	73,76	8,94		
Eğitim Araştırmaların Gerekliliği	Evet	113	28,95	3,46	4,827	,000
	Hayır	342	27,02	3,76		
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	Evet	113	25,66	2,77	2,992	,003
	Hayır	342	24,65	3,21		
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	Evet	113	23,18	5,32	2,280	,023
	Hayır	342	22,08	4,10		

Tablo 4.6 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin Türkiye’de yapılmış bilimsel araştırma sonuçlarını dikkate alma durumlarına göre mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına yönelik tutumları ile alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna göre mesleki bağlılık toplam ($t=3,833$; $p=0.000$), duygusal bağlılık ($t=3,238$; $p=0.001$), normatif bağlılık ($t=3,991$; $p=0.000$), birikmiş maliyetler ($t=3,590$; $p=0.000$), eğitim araştırmalarına yönelik tutum toplam ($t=4,179$; $p=0.000$), eğitim araştırmalarının gerekliliği ($t=4,827$; $p=0.000$), eğitim araştırmalarına değer verme ($t=2,992$; $p=0.003$) ve eğitim araştırmalarının

uygulanabilirliği ($t=2,280$; $p=0.023$) Türkiye’de yapılmış bilimsel araştırma sonuçlarını dikkate alma durumu üzerinde anlamlı farklılık oluşturmaktadır.

Tablo incelendiğinde Türkiye’de yapılmış bilimsel araştırma sonuçlarını dikkate alan öğretmenlerin mesleki bağlılık toplam, duygusal bağlılık, normatif bağlılık, birikmiş maliyetler, eğitim araştırmalarına yönelik tutum toplam, eğitim araştırmalarının gerekliliği, eğitim araştırmalarına değer verme ve eğitim araştırmalarının uygulanabilirliği puan ortalamaları (82,72; 26,42; 18,89; 25,76; 77,80; 28,95; 25,66; 23,18) Türkiye’de yapılmış bilimsel araştırma sonuçlarını dikkate almayan öğretmenlerin mesleki bağlılık toplam, duygusal bağlılık, normatif bağlılık, birikmiş maliyetler, eğitim araştırmalarına yönelik tutum toplam, eğitim araştırmalarının gerekliliği, eğitim araştırmalarına değer verme ve eğitim araştırmalarının uygulanabilirliği puan ortalamasından (77,40; 25,06; 16,94; 23,48; 73,76; 27,02; 24,65; 22,08) yüksektir.

Tablo 4.7 Görevli Olunan Eğitim Kademesine Göre Katılımcıların Mesleki Bağlılıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması

	Eğitim Kademesi	N	Ort.	ss	F	p	Anlamlı Fark
Mesleki Bağlılık Toplam	Anaokulu ¹	14	73,21	15,41	1,198	,310	
	İlkokul ²	87	80,13	12,32			
	Ortaokul ³	281	78,58	11,90			
	Lise ⁴	73	78,65	16,69			
Duygusal Bağlılık	Anaokulu ¹	14	26,35	2,84	,372	,773	
	İlkokul ²	87	25,21	4,21			
	Ortaokul ³	281	25,37	3,65			
	Lise ⁴	73	25,53	4,64			
Normatif Bağlılık	Anaokulu ¹	14	15,42	6,23	1,106	,346	
	İlkokul ²	87	17,81	4,23			
	Ortaokul ³	281	17,40	4,23			
	Lise ⁴	73	17,43	5,69			
Birikmiş Maliyetler	Anaokulu ¹	14	20,14	6,87	2,185	,089	
	İlkokul ²	87	24,36	5,20			
	Ortaokul ³	281	24,07	5,60			
	Lise ⁴	73	24,34	7,47			
Alternatiflerin Sınırlılığı	Anaokulu ¹	14	11,28	4,15	2,135	,095	
	İlkokul ²	87	12,73	3,90			
	Ortaokul ³	281	11,71	3,79			
	Lise ⁴	73	11,34	4,09			
Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum Toplam	Anaokulu ¹	14	78,07	8,29	2,739	,043	4-3 p=0.049*
	İlkokul ²	87	74,48	8,86			
	Ortaokul ³	281	74,09	8,87			
	Lise ⁴	73	77,05	9,91			
Eğitim Araştırmaların Gerekliliği	Anaokulu ¹	14	28,42	3,25	1,927	,124	
	İlkokul ²	87	27,18	3,65			
	Ortaokul ³	281	27,33	3,73			
	Lise ⁴	73	28,35	4,12			
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	Anaokulu ¹	14	25,50	2,73	2,092	,100	
	İlkokul ²	87	24,78	2,87			
	Ortaokul ³	281	24,70	3,17			
	Lise ⁴	73	25,68	3,33			
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	Anaokulu ¹	14	24,14	4,40	1,756	,155	
	İlkokul ²	87	22,51	3,86			
	Ortaokul ³	281	22,05	4,51			
	Lise ⁴	73	23,01	4,82			

Tablo 4.7 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin çalıştıkları eğitim kademesine göre mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına yönelik tutumları ile alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna göre eğitim araştırmalarına yönelik tutum toplam (f=2,739; p=0.043) çalışılan eğitim

kademesi üzerinde anlamlı farklılık oluşturmaktadır. Yapılan post hoc Tukey analizine göre;

Eğitim araştırmalarına yönelik tutum için ‘Lise’ ve ‘Ortaokul’ eğitim kademeleri arasında $p=0.049$ oranında anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Lise eğitim kademesinde görevli öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutum puanları ortaokul eğitim kademesine sahip öğretmenlerden yüksek bulunmuştur.

Tablo 4.8 Çalışma Süresine Göre Katılımcıların Mesleki Bağlılıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması

	Çalışma Süresi	N	Ort.	ss	f	p	Anlamlı Fark
Mesleki Bağlılık Toplam	0-5 Yıl ¹	53	79,35	11,46	4,388	,002	4-2 p=0.009* 5-2 p=0.011*
	5-10 Yıl ²	190	76,37	13,18			
	11-15 Yıl ³	77	77,80	12,28			
	16-20 Yıl ⁴	64	82,48	12,39			
	21 Yıl+ ⁵	71	82,15	13,52			
Duygusal Bağlılık	0-5 Yıl ¹	53	26,81	3,49	3,876	,004	1-2 p=0.007* 4-2 p=0.049*
	5-10 Yıl ²	190	24,78	3,96			
	11-15 Yıl ³	77	25,06	3,65			
	16-20 Yıl ⁴	64	26,21	3,57			
	21 Yıl+ ⁵	71	25,61	4,31			
Normatif Bağlılık	0-5 Yıl ¹	53	18,07	4,49	2,781	,026	5-2 p=0.042*
	5-10 Yıl ²	190	16,81	4,48			
	11-15 Yıl ³	77	16,96	4,71			
	16-20 Yıl ⁴	64	18,03	4,60			
	21 Yıl+ ⁵	71	18,57	4,42			
Birikmiş Maliyetler	0-5 Yıl ¹	53	24,24	5,91	3,355	,010	5-2 p=0.026*
	5-10 Yıl ²	190	23,32	5,93			
	11-15 Yıl ³	77	23,16	5,47			
	16-20 Yıl ⁴	64	25,84	5,67			
	21 Yıl+ ⁵	71	25,21	6,24			
Alternatiflerin Sınırlılığı	0-5 Yıl ¹	53	10,22	3,75	4,953	,001	2-1 p=0.006* 4-1 p=0.021* 5-2 p=0.050*
	5-10 Yıl ²	190	11,45	3,69			
	11-15 Yıl ³	77	12,61	3,99			
	16-20 Yıl ⁴	64	12,39	3,64			
	21 Yıl+ ⁵	71	12,74	4,17			
Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum Toplam	0-5 Yıl ¹	53	76,94	7,70	1,302	,269	
	5-10 Yıl ²	190	74,10	9,79			
	11-15 Yıl ³	77	75,29	8,23			
	16-20 Yıl ⁴	64	75,26	8,74			
	21 Yıl+ ⁵	71	73,88	9,10			
Eğitim Araştırmaların Gerekliliği	0-5 Yıl ¹	53	29,32	2,77	4,150	,003	1-2 p=0.001* 1-5 p=0.047*
	5-10 Yıl ²	190	26,96	4,09			
	11-15 Yıl ³	77	27,55	3,29			
	16-20 Yıl ⁴	64	27,57	3,81			
	21 Yıl+ ⁵	71	27,45	3,70			
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	0-5 Yıl ¹	53	25,69	2,59	1,992	,095	
	5-10 Yıl ²	190	24,53	3,49			
	11-15 Yıl ³	77	25,35	2,86			
	16-20 Yıl ⁴	64	24,68	2,76			
	21 Yıl+ ⁵	71	25,00	3,02			
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	0-5 Yıl ¹	53	21,92	5,33	1,360	,247	
	5-10 Yıl ²	190	22,60	4,40			
	11-15 Yıl ³	77	22,38	4,08			
	16-20 Yıl ⁴	64	23,00	4,21			

21 Yıl+ ⁵	71	21,43	4,44
----------------------	----	-------	------

Tablo 4.8 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin çalışma sürelerine göre mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına yönelik tutumları ile alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna göre mesleki bağlılık toplam ($f=4,388$; $p=0.002$), duygusal bağlılık ($f=3,876$; $p=0.004$), normatif bağlılık ($f=2,781$; $p=0.026$), birikmiş maliyetler ($f=3,355$; $p=0.010$), alternatiflerin sınırlılığı ($f=4,953$; $p=0.001$) ve eğitim araştırmalarının gerekliliği ($f=4,150$; $p=0.003$) çalışılan süresi üzerinde anlamlı farklılık oluşturmaktadır. Ulaşılan sonuçlar homojen dağılmadığı için Games Howell post hoc testi ($p<.05$) dikkate alınmıştır.

Mesleki bağlılık toplam için '16-20 Yıl Arası' ve '21 Yıl ve Üzeri' ile '5-10 Yıl' çalışma süreleri arasında $p=0.009$ ve $p=0.011$ oranlarında anlamlı ilişki tespit edilmiştir. 16-20 yıl arası ile 21 yıl ve üzeri çalışma süresine sahip öğretmenlerin mesleki bağlılıkları 5-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerden yüksek bulunmuştur. Çalışma süresi arttıkça mesleki bağlılık düzeyi de artmıştır.

Duygusal bağlılık için '0-5 Yıl Arası' ve '16-20 Yıl Arası' ile '5-10 Yıl' çalışma süreleri arasında $p=0.007$ ve $p=0.049$ oranlarında anlamlı ilişki tespit edilmiştir. 0-5 yıl ile 16-20 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin duygusal bağlılıkları 5-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerden yüksek bulunmuştur.

Normatif bağlılık için '21 Yıl ve Üzeri' ile '5-10 Yıl' çalışma süresi arasında $p=0.042$ oranında anlamlı ilişki tespit edilmiştir. 21 yıl ve üzeri çalışma süresine sahip öğretmenlerin normatif bağlılıkları 5-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerden yüksek bulunmuştur. Çalışma süresi arttıkça normatif bağlılık düzeyi de artmıştır.

Birikmiş maliyetler için '21 Yıl ve Üzeri' ile '5-10 Yıl' çalışma süresi arasında $p=0.026$ oranında anlamlı ilişki tespit edilmiştir. 21 yıl ve üzeri çalışma süresine sahip öğretmenlerin birikmiş maliyet düzeyleri 5-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerden yüksek bulunmuştur. Çalışma süresi arttıkça birikmiş maliyet düzeyi de artmıştır.

Alternatiflerin sınırlılığı için '21 Yıl ve Üzeri' ile '5-10 Yıl' çalışma süresi arasında $p=0.050$ oranında anlamlı ilişki tespit edilmiştir. 21 yıl ve üzeri çalışma süresine

sahip öğretmenlerin alternatif sınırlılık düzeyleri 5-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerden yüksek bulunmuştur.

Benzer biçimde alternatiflerin sınırlılığı için '16-20 Yıl Arası' ve '5-10 Yıl Arası' ile '0-5 Yıl Arası' çalışma süreleri arasında $p=0.021$ ve $p=0.006$ oranlarında anlamlı ilişki tespit edilmiştir. 16-20 yıl arası ile 5-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerde alternatiflerin sınırlılığı 0-5 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerden yüksek bulunmuştur. Çalışma süresi arttıkça alternatif sınırlılıklar da artmıştır.

Eğitim araştırmalarının gerekliliği için '0-5 Yıl Arası' ile '5-10 Yıl Arası' ve '21 Yıl ve Üzeri' çalışma süreleri arasında $p=0.001$ ve $p=0.047$ oranlarında anlamlı ilişki tespit edilmiştir. 0-5 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerde eğitim araştırmalarının gerekliliği 5-10 yıl arası ile 21 yıl ve üzeri çalışma süresine sahip öğretmenlerden yüksek bulunmuştur. Çalışma süresi düştükçe eğitim araştırmalarının gerekliliği artmıştır.

Tablo 4.9 Bilimsel Araştırma Sonuçlarına Ulaşılan Yere Göre Katılımcıların Mesleki Bağlılıkları ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları ile Alt Boyutlarının Karşılaştırılması

	Ulaşılan Yer	N	Ort.	ss	f	p	Anlamlı Fark
Mesleki Bağlılık Toplam	İnternette ¹	319	78,54	12,47	,256	,857	
	Resmi Yayınlarda ²	82	79,58	14,02			
	Eğitim Kurslarında ³	29	77,55	13,87			
	Diğer ⁴	25	79,60	15,25			
Duygusal Bağlılık	İnternette ¹	319	25,36	3,98	2,192	,088	
	Resmi Yayınlarda ²	82	25,98	3,43			
	Eğitim Kurslarında ³	29	23,86	4,83			
	Diğer ⁴	25	25,72	2,73			
Normatif Bağlılık	İnternette ¹	319	17,42	4,36	,109	,955	
	Resmi Yayınlarda ²	82	17,52	5,10			
	Eğitim Kurslarında ³	29	17,03	5,04			
	Diğer ⁴	25	17,68	4,92			
Birikmiş Maliyetler	İnternette ¹	319	24,06	5,65	,125	,946	
	Resmi Yayınlarda ²	82	23,80	6,60			
	Eğitim Kurslarında ³	29	24,20	6,08			
	Diğer ⁴	25	24,60	7,17			
Alternatiflerin Sınırlılığı	İnternette ¹	319	11,69	3,88	,750	,523	
	Resmi Yayınlarda ²	82	12,26	3,83			
	Eğitim Kurslarında ³	29	12,44	3,73			
	Diğer ⁴	25	11,60	4,41			
Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum Toplam	İnternette ¹	319	74,41	9,18	1,763	,129	
	Resmi Yayınlarda ²	82	75,80	8,81			
	Eğitim Kurslarında ³	29	71,72	7,89			
	Diğer ⁴	25	79,32	8,33			
Eğitim Araştırmaların Gerekliliği	İnternette ¹	319	27,45	3,86	1,448	,228	
	Resmi Yayınlarda ²	82	27,69	3,69			
	Eğitim Kurslarında ³	29	26,51	3,62			
	Diğer ⁴	25	28,60	2,95			
Eğitim Araştırmalarına	İnternette ¹	319	24,8245	3,22050	2,233	,084	
	Resmi Yayınlarda ²	82	25,0976	2,93808			

Değer Verme	Eğitim Kurslarında ³	29	24,10	3,29	1,633 ,167
	Diğer ⁴	25	26,20	2,21	
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	İnternette ¹	319	22,13	4,49	
	Resmi Yayınlarda ²	82	23,01	4,31	
	Eğitim Kurslarında ³	29	21,10	3,71	
	Diğer ⁴	25	24,52	4,56	

Tablo 4.9 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin bilimsel araştırma sonuçlarına ulaştıkları yer durumuna göre mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına yönelik tutumları ile alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>.05$).

4.3. Korelasyon ve Regresyon Analizleri

Bu bölümde araştırmanın değişkenleri olan mesleki bağlılık ve eğitim araştırmalarına yönelik tutum arasındaki ilişkinin ortaya konulmasında korelasyon ve regresyon çözümleme bulgularından yararlanılmıştır.

Tablo 4.10 Mesleki Bağlılık ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum ile Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi

Değişkenler ve Alt Boyutları (N=455)	<u>1</u>	2	3	4	5	<u>6</u>	7	8	9
<u>1. Mesleki Bağlılık</u>									
<u>Toplam</u>	1								
2. Duygusal Bağlılık	,573**	1							
3. Normatif Bağlılık	,835**	,386**	1						
4. Birikmiş Maliyetler	,854**	,297**	,673**	1					
5. Alternatiflerin Sınırlılığı	,478**	,311**	,198**	,236**	1				
<u>6. EAYT Toplam</u>	,134**	,338**	,138**	,046	-,123**	1			
7. Eğitim Araştırmaların Gerekliliği	,218**	,344**	,232**	,187**	-,175**	,855**	1		
8. Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	,165**	,278**	,157**	,141**	-,128**	,823**	,797**	1	
9. Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	-,028	,200**	-,027	-,164**	-,012	,731**	,331**	,294**	1

** : 0.01 düzeyinde anlamlı; * : 0.05 düzeyinde anlamlı; EAYT: Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum

Tablo 4.10'a göre kurulan korelasyon analizinde şu sonuçlara ulaşılmıştır;

- Mesleki bağılılık toplam puanı ile eğitim araştırmalarına yönelik tutum ($r=,134$; $p<0,01$), eğitim araştırmalarının gerekliliği ($r=,218$; $p<0,01$) ve eğitim araştırmalarına değer verme ($r=,165$; $p<0,01$) arasında pozitif yönde düşük güçte anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğretmenlerde mesleki bağılılık düzeyleri arttıkça eğitim araştırmalarına yönelik tutumları, eğitim araştırmalarının gerekliliği ve eğitim araştırmalarına değer verme düzeyleri de artmaktadır.
- Duygusal bağılılık puanı ile eğitim araştırmalarına yönelik tutum ($r=,338$; $p<0,01$) ve eğitim araştırmalarının gerekliliği ($r=,344$; $p<0,01$) arasında orta güçte; eğitim araştırmalarına değer verme ($r=,278$; $p<0,01$) ve eğitim araştırmalarının uygulanabilirliği ($r=,200$; $p<0,01$) arasında ise düşük güçte pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğretmenlerde duygusal bağılılık düzeyleri arttıkça eğitim araştırmalarına yönelik tutumları, eğitim araştırmalarının gerekliliği, eğitim araştırmalarına değer verme ve eğitim araştırmalarının uygulanabilirlik düzeyleri de artmaktadır.
- Normatif bağılılık puanı ile eğitim araştırmalarına yönelik tutum ($r=,138$; $p<0,01$), eğitim araştırmalarının gerekliliği ($r=,232$; $p<0,01$) ve eğitim araştırmalarına değer verme ($r=,157$; $p<0,01$) arasında pozitif yönde düşük güçte anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğretmenlerde normatif bağılılık düzeyleri arttıkça eğitim araştırmalarına yönelik tutumları, eğitim araştırmalarının gerekliliği ve eğitim araştırmalarına değer verme düzeyleri de artmaktadır.
- Birikmiş maliyetler puanı ile eğitim araştırmalarının gerekliliği ($r=,187$; $p<0,01$) ve eğitim araştırmalarına değer verme ($r=,141$; $p<0,01$) arasında düşük güçte pozitif yönde; eğitim araştırmalarının uygulanabilirliği ($r=-,164$; $p<0,01$) arasında ise düşük güçte negatif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğretmenlerde birikmiş maliyet düzeyleri arttıkça eğitim araştırmalarının gerekliliği ve eğitim araştırmalarına değer verme de artarken; eğitim araştırmalarının uygulanabilirlik düzeyleri ise azalmaktadır.
- Alternatiflerin sınırlılığı ile eğitim araştırmalarına yönelik tutum ($r=-,123$; $p<0,01$), eğitim araştırmalarının gerekliliği ($r=-,175$; $p<0,01$) ve eğitim araştırmalarına değer verme ($r=-,128$; $p<0,01$) arasında negatif yönde düşük güçte anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğretmenlerde alternatiflerin sınırlılığı düzeyi arttıkça eğitim araştırmalarına yönelik tutumları, eğitim

araştırmalarının gerekliliği ve eğitim araştırmalarına değer verme düzeyleri düşmektedir.

Tablo 4.11 Katılımcıların Yaşlarına Göre Mesleki Bağlılık ve Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum ile Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi

		Yaş
Mesleki Bağlılık Toplam	r	,178**
	p	,000
Duygusal Bağlılık	r	,053
	p	,256
Normatif Bağlılık	r	,142**
	p	,002
Birikmiş Maliyetler	r	,124**
	p	,008
Alternatiflerin Sınırlılığı	r	,059
	p	,211
Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum Toplam	r	-,034
	p	,464
Eğitim Araştırmaların Gerekliliği	r	-,043
	p	,363
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	r	-,012
	p	,806
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	r	455
	p	-,026

** : 0.01 düzeyinde anlamlı; * : 0.05 düzeyinde anlamlı;

Tablo 4.11'e göre kurulan korelasyon analizinde araştırmaya katılan öğretmenlerde yaşları ile mesleki bağlılık ($r=,178$; $p=0.000$), normatif bağlılık ($r=,142$; $p=0.002$) ve birikmiş maliyetler ($r=,185$; $p=0.000$) aralarında pozitif yönde düşük güçlü ilişki tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerde yaş arttıkça mesleki bağlılık, normatif bağlılık ve birikmiş maliyetler de artmaktadır.

Tablo 4.12 Katılımcıların Mesleki Bağlılık ve Alt Boyutları İle Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum Arasındaki Çoklu Regresyon Analizi

Model	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Katsayılar	t değeri	p
Bağımsız Değişken	B	Std Hata	Beta		
Mesleki Bağlılık	8,738	2,947		9,932	,000
Duygusal Bağlılık	,760	,111	,327	6,844	,000
Normatif Bağlılık	,185	,122	,093	1,511	,132
Birikmiş Maliyetler	-,130	,092	-,085	-1,420	,156
Alternatiflerin Sınırlılığı	-,284	,106	-,122	-2,677	,008
R=,467 R ² =0,234 Düzeltilmiş R ² =0,218;					
F=17,467 p<0,05; Bağımlı Değişken = Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum					

Tablo 4.12'ye göre öğretmenlerin mesleki bağlılık ve alt boyutlarının, öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını anlamlı bir şekilde yordamaktadır ($p<.05$).

Öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeyi ve alt boyutlarının, öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları bağımsız değişkenler olarak %23.4 oranında açıkladığı görülmektedir.

Buna göre mesleki bağlılık ($p=0,000<0,05$), duygusal bağlılık ($p=0,000<0,05$) ve alternatiflerin sınırlılığı ($p=0,008<0,05$) eğitim araştırmalarına yönelik tutum üzerinde yordayıcı etki ortaya koymaktadır. Diğer bir değişle öğretmenlerin mesleki bağlılık davranışları eğitim araştırmalarına yönelik tutum üzerinde olumlu etki oluşturmaktadır.

Tablo 4.13 Katılımcıların Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum ve Alt Boyutları İle Mesleki Bağlılıkları Arasındaki Çoklu Regresyon Analizi

Model	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Katsayılar	t değeri	p
Bağımsız Değişken	B	Std Hata	Beta		
EAYT	16,349	5,064		12,312	,000
Eğitim Araştırmaların Gerekliliği	,917	,263	,267	3,484	,001
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	-,062	,313	-,015	-,198	,843
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	-,326	,141	-,112	-2,309	,021
R=,343 R ² =0,159 Düzeltilmiş R ² =0,153;					
F=9,416 p<0,05; Bağımlı Değişken = EAYT					

EAYT: Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum

Tablo 4.13'e göre öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutum ve alt boyutlarının, öğretmenlerin mesleki bağlılıklarını anlamlı bir şekilde yordamaktadır (p<.05).

Öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutum düzeyi ve alt boyutlarının, öğretmenlerin mesleki bağlılıklarını bağımsız değişkenler olarak %15.9 oranında açıkladığı görülmektedir.

Buna göre eğitim araştırmalarına yönelik tutum (p=0,000<0,05), eğitim araştırmalarının gerekliiliği (p=0,001<0,05) ve eğitim araştırmalarının uygulanabilirliği (p=0,021<0,05) mesleki bağlılık üzerinde yordayıcı etki ortaya koymaktadır. Diğer bir değişle öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları mesleki bağlılık davranışları üzerinde olumlu etki oluşturmaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ile eğitim araştırmalarına yönelik tutumları arasındaki ilişki konulu araştırma verilerine yönelik elde edilen bulgularla ilgili tartışma ile sonuçlar ve öneriler yer almaktadır.

5.1. Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ile eğitim araştırmalarına yönelik tutumları arasındaki ilişkinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulguların ilgili alanyazın ışığında tartışılmasına yer verilmiştir fakat ilgili alanyazın incelendiğinde öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ile eğitim araştırmalarına yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanılamamıştır. Bu bağlamda ilgili tartışma yazılırken mesleki bağlılık ve eğitim araştırmalarına yönelik tutum kavramları tek tek incelenmiş ve yorumlanmıştır.

5.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmada ulaşılan bulgulara göre öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeyleri ve eğitim araştırmalarına yönelik tutum düzeylerinin genel anlamda yüksek, alt boyutlardan ‘alternatiflerin sınırlılığı’, alt boyutundaysa orta düzeyde olduğu görülmüştür.

Miyanyedi Şen (2021) tarafından yapılan bir araştırmada öğretmenlerin mesleki bağlılık gösterme davranışlarının yüksek olduğu bu durumun öğretmenlerde iş yaşam dengesini de arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Ünal (2015) tarafından yapılan başka bir araştırmada da yaşam doyumunun öğretmenlerde mesleki bağlılık davranışını ortaya çıkardığı bulunmuştur. Aydın (2010) tarafından yapılan başka bir araştırmada da öğretmenlerin mesleki bağlılık davranışlarını yüksek düzeyde gösterdiklerini bildirmiştir. Şanlıurfa Merkez ilçesinde görevli 712 sınıf öğretmeni üzerinde yapılan başka bir araştırmada da öğretmenlerin mesleki bağlılık davranışlarını yüksek düzeyde gösterdikleri bulunmuştur (Uştu, 2014).

Erol (2022) tarafından yapılan bir araştırmada müzik  ğretmenlerinin eēitim araştırmalarına yönelik tutumları yüksek düzeyde sergilediklerini belirtmiştir. Aynı araştırmada öğretmenlerin eēitim araştırmaları alt boyutlarına yönelik tutumlarında ise farklılıklar olduēu bulunmuştur. Benzer biçimde Erzurum’da görevli 128 müzik öğretmeniyle yapılan başka bir araştırmada da öğretmenlerin yüksek düzeyde eēitim araştırmalarına dair tutumlar sergiledikleri bulunmuştur (Kotan, 2019). Delihasan (2019) tarafından yürütülen araştırmada sosyal bilgiler  ğretmenlerinin eēitim araştırmalarına yönelik tutumları çeşitli deēiřkenler açısından incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar katılımcıların eēitim araştırmalarını gerekli ve önemli bulduklarını ancak araştırmalardan elde edilen sonuçların uygulanabilir olmadıēını düşündüklerini göstermektedir. Bununla birlikte katılımcılar teşvik edilmeye ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Sadi  (2019) tarafından yapılan bir araştırmada da lise kademesinde görev yapan öğretmenlerin eēitim araştırmalarına yönelik tutum konusunda olumlu görüşe sahip oldukları bulunmuştur. Öğretmenlik, insanlar arası ilişkilerin oldukça yoēun yařandıēı bir meslek dalıdır. Öğretmen ve  ğrenci arasında kurulan duygusal baēların  ğretmenlerdeki mesleki baēlılık düzeyini yükseltecek bir unsur olduēu düşünülmektedir. Bununla birlikte eēitim alanındaki gelişmelerin her geçen gün hızla artması eēitim araştırmalarını da önemli hale getirmektedir. Öğretmenlerin bu alandaki farkındalıklarının yüksek olmasının eēitim araştırmalarına karşı tutumlarını da olumlu hale getirmektedir. Bu durum öğretmenlerin hem mesleki baēlılıklarına hem de eēitim araştırmalarına karşı olumlu tutum geliştirmelerine yardımcı olacaktır. Özellikle mesleki baēlılık düzeyi yüksek olan öğretmenlerde eēitim araştırmalarına karşı geliştirmiş oldukları olumlu tutumların mesleki baēlılık düzeyleri düşük olan öğretmenlere yol göstermesi adına önemli olduēu kabul edilmektedir.

5.1.2. Öğretmenlerin Demografik  zelliklerine (Cinsiyeti, Yaşı, Medeni Durumu,  alıřtıēı Kademe, Kıdemi, Mezuniyet Durumu) Göre Mesleki Baēlılıkları Ve Eēitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları Ne Düzeydedir? Bulgularına Yönelik;

Araştırmada  ğretmenlerin cinsiyetlerine göre normatif baēlılık düzeyleri ile arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir fakat diēer boyutlar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir. Bulguya göre erkek öğretmenlerin normatif baēlılık puan ortalaması kadın öğretmenlerin normatif baēlılık puan ortalamasından yüksektir. Araştırma sonucuyla benzerlik gösteren çalışmalara bakıldıēında; Miyanyedi şen (2021) tarafından yapılan öğretmenlerin iş yaşam dengesi ile mesleki baēlılık

düzeyleri arasındaki ilişki araştırmasında da erkek öğretmenlerin normatif bağlılık düzeyleri kadın öğretmenlerden daha yüksek bulunmuştur. Benzer biçimde Hıdıroğlu (2021) tarafından yapılan başka bir çalışmada da öğretmenlerin mesleki bağlılıklarının çeşitli değişkenler üzerindeki etkisini incelenmiş ve araştırma sonucunda erkek öğretmenlerin normatif bağlılık düzeyleri kadın öğretmenlerden yüksek bulunmuştur. İzmir de bulunan okullarda görevli yöneticiler üzerinde yapılan bir çalışmada mesleki bağlılığın etkililiği araştırılmış ve araştırma sonucunda erkek yöneticilerde mesleki ve normatif bağlılık kadın yöneticilerden daha yüksek bulunmuştur (Kayacı, 2021). Zedef (2017) tarafından yapılan eğitim kurumlarında mesleki bağlılık, örgütte kalma ve örgütten ayrılma niyetinin araştırılması çalışmasında da erkek öğretmenlerin normatif bağlılık düzeyleri kadın öğretmenlerden yüksek bulunmuştur. Benzer biçimde Coşkun (2016) tarafından yapılan mesleki bağlılık araştırmasında da erkek bireylerin mesleki bağlılık düzeyleri kadın bireylerden yüksek olduğu tespit edilmiştir. İlgili alanyazın incelendiğinde erkek öğretmenlerin normatif bağlılık düzeylerinin kadın öğretmenlerden daha yüksek olduğunu koyan araştırmaların sayısının bir hayli fazla olduğu saptanmıştır (Aksu, 2021; Güder, 2021; Yayık, 2020; Ergen, 2016). İlgili alanyazın incelendiğinde kadın öğretmenlerin normatif bağlılık düzeylerinin erkek öğretmenlerin normatif bağlılık düzeylerinden yüksek olduğunu ortaya koyan araştırmalarda bulunmuştur. Diyarbakır da ortaokul kademesinde görev yapan öğretmenler üzerinde yapılan bir çalışmada kadın öğretmenlerin normatif bağlılık düzeyleri erkek öğretmenlerden yüksek bulunmuştur (Erçek, 2018). Benzer biçimde Uştu (2014) tarafından yapılan ve öğretmenlerin mesleki bağlılıklarının çeşitli değişkenlere göre incelediği araştırmasında da kadın öğretmenlerin mesleki ve normatif bağlılık düzeyleri erkek öğretmenlerden daha yüksek bulunmuştur. Karabacak (2020) tarafından yapılan ve öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeyleri ile örgütsel adalet algıları arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmada kadın öğretmenlerin mesleki bağlılık toplam ve normatif bağlılık düzeyleri erkek öğretmenlerden daha yüksek bulunmuştur. İlgili alanyazın incelendiğinde kadın öğretmenlerin normatif bağlılık düzeylerinin erkek öğretmenlerden daha yüksek olduğunu koyan araştırmaların olduğu saptanmıştır (Çalık, 2019; Ataç, 2019; Danış, 2009).

İlgili alanyazın incelendiğinde araştırma sonucuyla farklılık gösteren bulgulara ulaşıldığı görülmektedir. Kadınların iş yaşamında karşılaştıkları zorluklardan birisi iş

ve aile arasındaki dengeyi kurma konusunda güçlük yaşamalarıdır. Kadınlar ev sorumlulukları konusunda daha fazla yük alırken erkeklerin geçim sağlamada daha fazla sorumluluk üstlendikleri görülmektedir. Erkeklerin özellikle ekonomik yük altına girmelerinin iş yaşamında normatif bağlılığa etki ettiği düşünülmektedir.

Araştırmada öğretmenlerin medeni durumlarına göre evli öğretmenlerin mesleki bağlılık toplam, duygusal bağlılık, normatif bağlılık ve birikmiş maliyetler puan ortalamaları bekar öğretmenlerin mesleki bağlılık toplam, duygusal bağlılık, normatif bağlılık ve birikmiş maliyetler puan ortalamasından yüksek bulunmuştur. Araştırma sonucuyla benzerlik gösteren çalışmalara bakıldığında; Diyarbakır da ortaokul kademesinde görev yapan öğretmenler üzerinde yapılan bir araştırmada evli öğretmenlerin mesleki bağlılık ve alt boyutları (duygusal ve normatif bağlılık) düzeyleri bekar öğretmenlerden daha yüksek olduğu saptanmıştır (Erçek, 2018). Güder (2020) tarafından yapılan öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin vizyoner liderlik yeterlikleri ile mesleki bağlılıkları arasındaki ilişkide örgütsel canlılığın aracılık etkisinin incelenmesi araştırmasında evli öğretmenlerin mesleki bağlılık, duygusal ve normatif bağlılık düzeyleri bekar öğretmenlerden daha yüksek olduğu bildirilmiştir. Aynı araştırmada bekar öğretmenlerin birikmiş maliyetler puanları evli öğretmenlerden yüksek bulunmuştur. Şanlıurfa Merkez ilçesinde görevli 712 sınıf öğretmeni üzerinde yapılan başka bir araştırmada da öğretmenlerin mesleki bağlılık toplam ve alt boyutlarının tümü evli öğretmenlerde daha yüksek bulunmuştur (Uştu, 2014). Miyanyedi Şen (2021) tarafından yapılan öğretmenlerin iş yaşam dengesi ile mesleki bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki araştırmasında da evli öğretmenlerin mesleki bağlılık ve normatif bağlılık düzeyleri kadın öğretmenlerden daha yüksek çıkarken bekar öğretmenlerin birikmiş maliyetler düzeyi ise evli öğretmenlerden daha yüksek çıkmıştır. Ünal (2015) tarafından yapılan başka bir araştırmada da evli öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeyleri bekar öğretmenlerden daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ergen (2016) tarafından yapılan başka bir araştırmada da evli öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeyleri bekar öğretmenlerden daha yüksek bulunmuştur. İlgili alanyazın incelendiğinde bekar öğretmenlerin mesleki bağlılık puan ortalamalarının evli öğretmenlerin mesleki bağlılık puan ortalamasından yüksek olduğunu ortaya koyan araştırmalar da bulunmuştur. Zedef (2017) tarafından yapılan bir araştırmada bekar öğretmenlerin mesleki bağlılık, normatif bağlılık ve birikmiş maliyetler alt boyutları evli öğretmenlerden daha yüksek bulunmuştur. Coşkun

(2016) tarafından yapılan mesleki bağıllık araştırmasında da bekar öğretmenlerin mesleki bağıllık, normatif, devam ve duygusal bağıllık düzeyleri evli öğretmenlerde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Erçek (2018) tarafından Diyarbakır da öğretmenler üzerinde yapılan bir araştırmada da bekar öğretmenlerin mesleki bağıllık ve duygusal bağıllık düzeyleri evli öğretmenlerden daha yüksek olduğu saptanmıştır.

İlgili alanyazın incelendiğinde araştırma sonucuyla farklılık gösteren bulgulara ulaşıldığı görülmektedir. Medeni durum kişinin iş yaşamı üzerinde etkili olan değişkenlerden biridir. Kişinin evli veya bekar olması, yaşama dair üstlendiği sorumlulukların farklılaşmasına neden olmaktadır. Bekar bireylerin eş veya çocuk sorumlulukları olmaksızın mesleklerini sürdürmeleri mesleklerine daha fazla zaman ayırabilmelerine ve bağıllıklarının artmasına zemin hazırlayabilmektedir. Elde ettiğimiz bulgular ve ilgili alanyazın bulguları arasında farklılık olduğu görülmektedir. Bu farklılığın seçilen örneklem gruba ait farklı değişkenlerden veya evli bireylerin iş yaşam dengesini sağlayabilmiş olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmada öğretmenlerin mezuniyet durumlarına göre lisansüstü mezuniyet seviyesine sahip öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutum toplam, eğitim araştırmalarının gerekliliği ve eğitim araştırmalarına değer verme puan ortalamaları lisans mezuniyet seviyesine sahip öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutum toplam, eğitim araştırmalarının gerekliliği ve eğitim araştırmalarına değer verme puan ortalamasından yüksektir. Eğitim seviyesi yükseldikçe eğitim araştırmalarına yönelik tutum düzeyleri de yükselmektedir. Araştırma sonucuyla benzerlik gösteren çalışmalara bakıldığında; Erol (2022) tarafından müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının incelendiği çalışmada da eğitim seviyesi arttıkça eğitim araştırmalarına yönelik tutum ve eğitim araştırmalarının uygulanabilirlik düzeyleri de artmıştır. Aynı araştırmada lisansüstü eğitime sahip öğretmenlerin lisans seviyesine sahip öğretmenlerden daha yüksek düzeyde eğitim araştırmalarına yönelik tutum davranışı sergiledikleri bildirilmiştir. Benzer biçimde Yılmaz (2020) “Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Görüşleri” isimli çalışmasında da öğretmenlerde eğitim araştırmalarına yönelik tutum, eğitim araştırmalarının gerekliliği ve eğitim araştırmalarına değer verme düzeyleri ile öğrenim durumu arasında doğrusal yönde anlamlı ilişki olduğu bildirilmiştir. Uçgun ve Ünal (2015) tarafından Türkçe ve Sınıf

öğretmenleriyle yaptıkları başka bir araştırmada da öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları, eğitim araştırmalarının gerekliliği ve değer verme süreçlerinin lisansüstü eğitime sahip olanlarda daha yüksek olduğu saptanmıştır. Yıldırım ve arkadaşları (2014) tarafından yapılan başka bir araştırmada da öğretmenlerdeki eğitim düzeyi ile eğitim araştırmalarına yönelik tutum arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Yine müzik öğretmenleri üzerinde yapılan bir araştırmada öğrenim durumu ile eğitim araştırmalarına yönelik tutum arasında doğrusal yönde anlamlı ilişki bulunurken eğitim araştırmalarına yönelik tutum alt boyutları ile öğrenim durumu arasında herhangi bir farklılık saptanamamıştır (Kotan, 2019). Araştırma kapsamında elde edilen bulgunun literatür ile uyumlu ve tutarlı olduğu bulunmuştur. Eğitim düzeyi kişinin bilimsel araştırmalarla ilgili daha fazla okuma yapmasını sağlayabilecek durumlardan biridir. Yüksek lisans eğitimine devam eden bireyler tez yazma sürecinde çok fazla araştırma okuması yapmak durumundadır. Bu nedenle eğitim düzeyi yükseldikçe eğitim araştırmalarına yönelik tutumun da artması beklenen bir sonuçtur.

Araştırmada öğretmenlerin çalıştıkları eğitim kademesine göre lise eğitim kademesinde görevli öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutum puanları ortaokul eğitim kademesine sahip öğretmenlerden yüksek bulunmuştur. Araştırma sonucuyla benzerlik gösteren çalışmalara bakıldığında; Yılmaz (2020) “Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Görüşleri” adlı çalışmasında da lise eğitim kademesinde görevli öğretmenlerde eğitim araştırmalarına yönelik tutum ilkökul eğitim kademesinde görevli öğretmenlerden yüksek bulunmuştur. Korkmaz ve arkadaşları (2011) tarafından yapılan öğretmenlerin bilimsel araştırmalara ve araştırmacılara ilişkin düşüncelerini belirlemeyi amaçladıkları çalışmada da eğitim kademesi ile eğitim araştırmalarına yönelik tutum arasında anlamlı farklılaşma olduğu bildirilmiştir. Araştırma bulgusundan farklı olarak Yavuz (2009) “Eğitim Araştırmaları ile İlgili Öğretmen ve Yönetici Görüşlerinin Analizi” isimli çalışmasında da okul öncesi-özel eğitim ve sınıf öğretmenlerinin diğer branş öğretmenlerinden, ilköğretim kademesinde çalışanların ise ortaöğretim kademesinde çalışan öğretmen ve yöneticilerden daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İlgili literatür incelendiğinde araştırma bulgusuyla farklılık gösteren çalışmaların olduğu görülmektedir. Lise eğitimi çalışılan yaş grubunun zihinsel gelişimi itibariyle diğer kademelerden farklılaşmaktadır. Bu yaş grubu ile çalışan öğretmenler sınav hazırlığı,

ergenlik problemleri ve davranış yönetimi konusunda zorlayıcı problemlerle karşılaşabilmektedir. Bu nedenle lise kademesindeki öğretmenlerin daha fazla eğitim araştırması yaparak mevcut duruma çözüm aradıkları düşünülmektedir.

Araştırmada öğretmenlerin çalışma kıdemlerine göre 16-20 yıl arası ile 21 yıl ve üzeri çalışma süresine sahip öğretmenlerin mesleki bağlılıkları 5-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerden yüksek bulunmuştur. Çalışma süresi arttıkça mesleki bağlılık düzeyi de artmıştır. Benzer biçimde 21 yıl ve üzeri çalışma süresine sahip öğretmenlerin normatif bağlılıkları ve birikmiş maliyetler düzeyleri 5-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerden yüksek bulunmuştur. Çalışma süresi arttıkça normatif bağlılık ve birikmiş maliyetler düzeyleri de artmıştır. Bunların yanında 0-5 yıl ile 16-20 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin duygusal bağlılıkları 5-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerden yüksek bulunmuştur. Son olarak 16-20 yıl arası ile 5-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerde alternatiflerin sınırlılığı 0-5 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerden yüksek bulunmuştur. Çalışma süresi arttıkça alternatif sınırlılıklar da artmıştır. Araştırma sonucuyla benzerlik gösteren çalışmalara bakıldığında; Karabacak (2020) tarafından yapılan ‘Öğretmenlerin Örgütsel Adalet Algılarının Mesleki Bağlılıklarına Etkisi’ araştırmasında da 7-9 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin mesleki bağlılık ve normatif bağlılık düzeyleri 1-3 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerden yüksek bulunmuştur. Araştırma sonucunda çalışma süresi arttıkça mesleki bağlılık ve normatif bağlılıkta yükselmiştir. Ataç (2019) çalışmasının sonucuna göre 16-20 yıl arasında kıdem sahip olan öğretmenlerin mesleki bağlılıklarının 6-10 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenlerden yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ergen (2016) sınıf öğretmenleri ile Özgenel’in (2019) tüm okul kademeleriyle yaptığı çalışmasının sonuçlarına göre mesleki bağlılık düzeyi mesleki kıdemi fazla olan öğretmenlerde az olan öğretmenlere göre daha yüksek olduğunu sonucuna ulaşmışlardır. Demir’in (2016) sosyal güvenlik denetim çalışanlarıyla yaptığı çalışmasında çalışanların çalışma süreleriyle duygusal ve normatif bağlılık arasında anlamlılık oluşmazken devam bağlılığı düzeylerinde anlamlı bir farklılık görüldüğü belirtmiştir. Erçek (2018) ortaöğretim öğretmenleri ile yaptığı çalışmasında mesleki kıdem durumunun öğretmenlerin mesleki bağlılıklarında anlamlı bir farklılık oluşturduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmada kıdem arttıkça mesleki bağlılık ve normatif bağlılıkta artmıştır. Aksu (2021) tarafından yapılan araştırmada da 21 yıl ve üzeri mesleki

kıdeme sahip öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeyleri, 5 yıl ve altı kıdeme sahip olan öğretmenlerden daha fazla olduğu belirlenmiştir. Mesleki bağlılığın alt boyutları incelendiğinde ise normatif bağlılık ve birikmiş maliyetler boyutlarında anlamlı bir farklılığa rastlanılmıştır. Buna göre 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin normatif bağlılık düzeyleri, 5 yıl ve altı kıdeme sahip olan öğretmenlerden daha fazla olduğu belirlenmiştir. 21 yıl ve üzeri mesleki kıdemi olan öğretmenlerin normatif bağlılıklarının 5 yıldan az ve 6-10 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenlerden yüksek olduğu belirtilmiştir. Birikmiş maliyetler boyutunda ise 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin 16-20 yıl arası mesleki kıdemi olan öğretmenlerden daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Birey mesleği ile uzun yıllar geçirdikçe, mesleğin giderek birey için daha önemli olduğu ve mesleğin değerlerinin içselleştirmeye başladığı görülmüştür (Özdevecioğlu ve Aktaş, 2007: 5). Kayacı (2021) tarafından yapılan bir araştırmada da öğretmenlerin normatif bağlılıkları ile çalışma süreleri arasında doğrusal yönde anlamlı ilişki saptanmıştır. Çalışma süresi kişinin mesleği ile kurduğu bağı güçlendirecek faktörlerden biridir. Kıdem arttıkça mesleğe dair yerine getirilmesi gerekenlerin daha kolay gerçekleştiği görülmektedir. Ayrıca öğretmenler çalışma süreleri arttıkça çok daha fazla öğrenciyle duygusal bağ kurmakta ve öğrencilerin gelişimlerine şahit olmaktadır. Bu durumun mesleki bağlılığı arttıran faktörlerden biri olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte çalışma süresi arttıkça kişinin farklı bir mesleğe geçme veya farklı yollardan gelir elde etme alternatifleri de azalmaktadır. Bu durumun normatif bağlılığı arttıran nedenlerden biri olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada öğretmenlerin yaşları arttıkça mesleki bağlılık, normatif bağlılık ve birikmiş maliyetler düzeylerinin de arttığı bulunmuştur. Araştırma sonucuyla benzerlik gösteren çalışmalara bakıldığında; Erçek (2018) ortaöğretim öğretmenleri ile yaptığı çalışmasında öğretmenlerin yaşları arttıkça mesleki bağlılık ve normatif bağlılık düzeyleri de yükselmektedir. Karabacak (2020) tarafından yapılan başka bir araştırmada da öğretmenlerin yaşları arttıkça mesleki bağlılık ve normatif bağlılık düzeyleri de yükselmiştir. Ergen (2016) sınıf öğretmenleri ile Özgenel'in (2019) tüm okul kademeleriyle yaptığı çalışmasının sonuçlarına göre öğretmenlerde yaş arttıkça mesleki bağlılık düzeyi de artmaktadır. Benzer biçimde Aksu (2021) tarafından yapılan araştırmada da öğretmenlerin yaşlarındaki artış beraberinde mesleki bağlılığı da arttırdığı tespit edilmiştir. İlgili literatür incelendiğinde yaş ile birlikte

öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeylerinin de yükseldiğini ortaya koyan araştırmalar bulunmaktadır (Ataç, 2019; Ünal, 2015; Güder, 2021). Yayık (2020) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin yaşları arttıkça mesleki bağlılık ve birikmiş maliyetler düzeyleri de artmaktadır. Benzer biçimde Zedef (2017) tarafından yapılan çalışmada da yaş ile normatif ve birikmiş maliyetler arasında doğrusal yönde anlamlılık bulunurken, mesleki bağlılık ile yaş arasında anlamlılık tespit edilememiştir. Öğretmenlerin yaşları ve çalışma süreleri genellikle paralel olarak ilerlemektedir. Bu nedenle yaşın getirdiği değişimlerin çalışma süresine bağlı olarak geliştiği düşünülmektedir.

5.1.3. Öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ve eğitim araştırmalarına dair tutumları ile alt boyutları arasında anlamlı ilişki var mıdır? Bulgusuna yönelik;

Araştırmada mesleki bağlılık toplam, duygusal bağlılık, normatif bağlılık ve birikmiş maliyetler ile eğitim araştırmalarına yönelik tutum arasında pozitif yönde; alternatiflerin sınırlılığı ile eğitim araştırmalarına yönelik tutum arasında ise negatif yönde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenlerde mesleki bağlılık, duygusal bağlılık, normatif bağlılık ve birikmiş maliyetler arttıkça eğitim araştırmalarına yönelik tutum da artarken, alternatiflerin sınırlılığı arttıkça eğitim araştırmalarına yönelik tutum ise düşmektedir. İlgili alanyazın incelendiğinde öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ile eğitim araştırmalarına yönelik tutum düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koyan herhangi bir çalışmaya rastlanılamamıştır. Bunun yanında araştırma konusu ile benzerlik gösterebilecek araştırmaların sonuçlarına bakıldığında; Dokumacı Sütçü ve Oral (2021) tarafından yapılan öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumlarını yordayan değişkenleri inceledikleri araştırmalarında öğretmenlerin mesleklerine olan bağlılıklarının eğitim alanında gerçekleşen değişimlere ve yeniliklere karşı gösterdikleri tutumu önemli ölçüde etkilediği bulunmuştur. Coşkun (2016) tarafından yapılan mesleki bağlılık ile iş araştırmalarına yönelik tutum arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada da mesleki bağlılık ile iş araştırmalarına yönelik tutum arasında doğrusal yönde anlamlı ilişki saptanmıştır. Çeliköz ve Çetin (2004) tarafından yapılan başka bir araştırmada da öğretmenlerin mesleklerine yönelik geliştirdikleri olumlu tutumlar beraberinde öğretmenlerin araştırmalara daha fazla yönelim gösterdiklerini bildirmişlerdir. Kişinin mesleğine olan bağlılığı kendini geliştirme motivasyonu sağlayan en önemli güçlerden biridir. Öğretmenlerin kendini geliştirebileceklerin alanlardan biri de eğitim araştırmalarına

yönelik tutum ve davranışlarıdır. Bu nedenle mesleki bağlılığı yüksek olan öğretmenlerin eğitim araştırmalarına daha fazla önem vermeleri beklenen bir sonuçtur.

5.1.4. Öğretmenlerin mesleki bağlılıkları eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını yordamakta mıdır? Bulgusuna yönelik;

Araştırma kapsamında öğretmenlerin mesleki bağlılıkları, eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını yordayıp yordamadığına ilişkin ulaşılan bulgular doğrultusunda mesleki bağlılık, duygusal bağlılık, normatif bağlılık, birikmiş maliyetler ve alternatiflerin sınırlılığı ile eğitim araştırmalarına yönelik tutumun öğretmenler üzerinde yordayıcı etki oluşturduğu saptanmıştır. Bu bağlamda öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeyleri yükseldikçe eğitim araştırmalarına yönelik tutum düzeylerinin de arttığı söylenebilir. Yapılmış olan regresyon çözümleme analizlerinde de elde edilen sonuçların yordayıcı etkisi ortaya konmuştur. İlgili alanyazın incelendiğinde öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ile eğitim araştırmalarına yönelik tutum düzeyleri arasındaki yordama gücünü ortaya koyan herhangi bir çalışmaya rastlanılamamıştır. Bunun yanında araştırma konusu ile benzerlik gösterebilecek araştırmaların sonuçlarına bakıldığında; Coşkun (2016) tarafından yapılan mesleki bağlılık ile iş araştırmalarına yönelik tutum arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada da mesleki bağlılık ile iş araştırmalarına yönelik tutum arasında yordayıcı etki olduğu bulunmuştur. Öğretmenlerin mesleki bağlılıkları mesleklerine dair gelişmeleri takip etmelerini sağlayabilecek itici güçlerden biridir. Mesleğine karşı bağlılık hissetmeyen bireylerin mesleki gelişimine yatırım yapmaları ve zaman ayırmaları oldukça güçtür. Bu nedenle öğretmenlerde mesleki bağlılığın eğitim araştırmalarına dair tutumu yordaması beklenen sonuçlardan biridir.

5.2. Öneriler

5.2.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Araştırmada kullanılan mesleki bağlılık ölçeği ve eğitim araştırmalarına yönelik öğretmen tutum ölçeklerine katılım gösteren öğretmenlerin genel boyutlarına yüksek düzeyde ölçek alt boyutlarına ise orta düzeyde katılım gösterdikleri görülmüştür. Bu bağlamda öğretmenler tarafından yüksek katılım gösterilen bu değişkenlerin bundan sonra yapılacak araştırmalarda daha fazla yer alması önerilmektedir.

- Araştırmada öğretmenlerin cinsiyetlerine göre normatif bağlılık düzeyleri ile arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir fakat diğer boyutların cinsiyete göre farklılık göstermediği bulunmuştur. Erkek öğretmenlerin normatif bağlılık puanları kadın öğretmenlerin normatif bağlılık puanlarında yüksektir. Bunun sebebi kadınların iş yaşamında karşılaştıkları zorluklardan birisi iş ve aile arasındaki dengeyi kurma konusunda güçlük yaşamalarıdır. Kadınlar ev sorumlulukları konusunda daha fazla yük alırken erkeklerin geçim sağlamada daha fazla sorumluluk üstlendikleri görülmektedir. Erkeklerin özellikle ekonomik yük altına girmelerinin iş yaşamında normatif bağlılığa etki ettiği düşünülmektedir. Tüm bunlardan hareketle normatif bağlılık değişkeninin cinsiyete göre neden farklılık gösterdiğini ortaya koyan farklı çalışmaları yapılması önerilmektedir.
- Araştırmada öğretmenlerin medeni durumlarına göre evli öğretmenlerin mesleki bağlılık toplam, duygusal bağlılık, normatif bağlılık ve birikmiş maliyetler puan ortalamaları bekâr öğretmenlerin mesleki bağlılık toplam, duygusal bağlılık, normatif bağlılık ve birikmiş maliyetler puan ortalamasından yüksek bulunmuştur. Medeni durum kişinin iş yaşamı üzerinde etkili olan değişkenlerden biridir. Kişinin evli veya bekar olması, yaşama dair üstlendiği sorumlulukların farklılaşmasına neden olmaktadır. Bekar bireylerin eş veya çocuk sorumlulukları olmaksızın mesleklerini sürdürmeleri mesleklerine daha fazla zaman ayırabilmelerine ve bağlılıklarının artmasına zemin hazırlayabilmektedir. Bu nedenle evli öğretmenlerin yaşamış olduğu bu bağlılık değerlerinin farklı çalışmalarla ortaya konması önerilmektedir.
- Araştırmada öğretmenlerin eğitim seviyesi yükseldikçe eğitim araştırmalarına yönelik tutum düzeyleri de yükselmektedir. Eğitim düzeyi kişinin bilimsel araştırmalarla ilgili daha fazla okuma yapmasını sağlayabilecek durumlardan biridir. Yüksek lisans eğitime devam eden bireyler tez yazma sürecinde çok fazla araştırma okuması yapmak durumundadır. Bu nedenle eğitim düzeyi yükseldikçe eğitim araştırmalarına yönelik tutumun da artması beklenen bir sonuçtur. Araştırma kapsamında ulaşılan bu sonucun yapılacak yeni araştırmalar ile desteklenmesi önerilmektedir.

5.2.2. Uygulamacılara Yönelik Öneriler

- Bu araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin eğitim düzeyi arttıkça eğitim araştırmalarına yönelik tutumları da artmaktadır. Buna göre öğretmenlerin yüksek lisans ve doktora eğitimlerine devam edebilmeleri için kolaylık sağlanması önerilmektedir.
- Öğretmenlerin çalışma süresi arttıkça mesleki bağlılıklarının da arttığı görülmüştür. Bu doğrultuda daha kıdemli öğretmenlerin mesleki bağlılık konusunda göreve yeni başlayan öğretmenlerle paylaşım etkinlikleri yapmaları, bunun için gerekli olan organizasyonların yöneticiler tarafından planlanması önerilmektedir.
- Öğretmenlerin mesleki bağlılıkları arttıkça eğitim araştırmalarına yönelik tutumları da artmaktadır. Bilimsel alanda kendini geliştiren öğretmenlerin çoğalması için öğretmenlerin mesleki bağlılıklarını güçlendirecek etkinlikler planlanması önerilmektedir. Öğretmenlere olumlu geribildirim verme, mesleki şartların ve fiziksel koşulların iyileştirilmesi gibi aksiyonlarla öğretmenlerin mesleki bağlılıklarının desteklenmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Acar, P. (2013). *Örgütsel Davranış* (Ç. Kirel ve O. Ağlargo, Ed.) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2847
- Ahmad, M. S., Malik, M. I., Sajjad, M., Hyder, S., Hussain, S. ve Ahmed, J. (2014). Linking Teacher Empowerment With Organizational Commitment, Professional Commitment And Organizational Citizenship Behavior. *Life Science Journal*, 11(4), 105-108.
- Aksu, T. (2021). *Öğretmenlerin mesleki bağlılıkları ile duygusal emeklerinin okul etkililiğini yordama düzeyi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Arıkan Saltık, I., Avcı, U. ve Kaya, U. (2016). Mesleki Bağlılık ve Mesleği Bırakma Niyeti Üzerinde Etken Faktörler Olarak Birey-Meslek Uyumu ve Mesleğin Sosyal Statüsü: Turizm Sektöründe Görgül Bir Araştırma. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 8(3), 42-63.
- Ataç, İ. (2019). *Öğretmenlerin denetim odakları ile mesleki bağlılıkları arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ateş, S., ve Yıldırım, K. (2015). Türk Öğretmenlerin Gözüyle Eğitim Araştırmalarının Uygulamaya Yansıma Durumu. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (29), 110-132.
- Aydın, A. (2010). *İlköğretim Öğretmenlerinin Mesleki Bağlılıklarına Etki Eden Faktörler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Balcı, A. (2018). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler*. 13. bs. Ankara: Pegem Akademi.
- Baş, F. (2017). Matematik Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarını Takip Etme Durumları ve Araştırmalara Yönelik Tutumları: Türkiye Örneği. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 42, 181-194.

- Benligiray, S., ve Sönmez, H. (2013). Hemşirelerin Mesleki Bağlılıkları ile Diğer Bağlılık Formları Arasındaki İlişki: Örgüte Bağlılık, İşe Bağlılık ve Aileye Bağlılık. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi*, 18(1), 28-40.
- Berber, N. C. (2013). Ortaöğretim öğrencilerinin ve öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına bakışı. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (36), 142-159.
- Berliner, D. C. (2007). Comment: Educational research: The hardest science of all. *Educational researcher*, 31(8), 18-20. DOI:10.3102/X2F0013189X031008018
- Beycioğlu, K. (2009). *İlköğretim okullarında öğretmenlerin sergiledikleri liderlik rollerine ilişkin bir değerlendirme (Hatay ili örneği)*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Beycioğlu, K., Özer, N. ve Uğurlu, C. T. (2010). Teachers' views on educational research. *Teaching and teacher education*, 26(4), 1088-1093. DOI:10.1016/j.tate.2009.11.004
- Bilgili, Y. (2005). *The Teachers Process of Change Through Action Research*. Ph.D. Thesis. Florida State University College of Education.
- Bogler, R. ve Nir, A. E. (2015). The Contribution of Perceived Fit Between Job Demands and Abilities To Teachers, Commitment And Job Satisfaction. *Educational Management Administration & Leadership*, 43(4), 541–560.
- Broekkamp, H., Bernadette V. Ve Hout-Wolters. (2007). The Gap Between Educational Research and Practice: A Literature Review, Symposium, and Questionnaire. *Educational Research and Evaluation*, 13(3), 203-220.
- Brown, L. A., ve Roloff, M. E. (2011). Extra-role Time, Burnout, and Commitment: The Power Of Promises Kept. *Business Communication Quarterly*, 74(4), 450-474.
- Cain, T., ve Allan, D. (2017). The Invisible Impact of Educational Research. *Oxford Review of Education*, 43 (6), 718-732.

- Can, N. (2004). Öğretmenlerin geliştirilmesi ve etkili öğretmen davranışları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(16), 103-119.
- Canrinus, E. T., Helms-Lorenz, M., Beijaard, D., Buitink, J., ve Hofman, A. (2012). Selfefficacy, Job Satisfaction, Motivation and Commitment: Exploring The Relationships Between Indicators or Teachers: Professional Identity. *European Journal of Psychology of Education*, 27, 115-132.
- Cebeci, S. (2002). *Bilimsel araştırma ve yazma teknikleri*. Alfa Yayıncılık: İstanbul.
- Ceylan, H. S. (2019). *Mesleki Bağlılık ve Kurumsal İtibar İlişkisi: Kamu Hastanesinde Bir Uygulama*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Chang, H.-T., Chi, N.W., ve Miao, M. C. (2007). Testing the Relationship Between Three-Component Organizational/Occupational Commitment and Organizational/Occupational Turnover Intention Using a non-recursive model. *Journal of Vocational Behavior*, 70(2), 352-368.
- Cihangiroğlu, N., Şahin, B., Teke, A. ve Uzuntarla, Y. (2015). Hemşirelerin Çatışma ve Mesleki Bağlılık Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 29(4), 599- 610.
- Coşkun, O. S. (2016). *Kişilik özellikleri, işe karşı tutum ve mesleki bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkiler üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Creswell, W. J. (2008). *Educational Research: Planning, Conducting and Evaluating Quantitative and Qualitative Research*. 3. ed. Upper Saddle River NJ: Pearson Education, Inc.
- Çakır, Ö., Kan, A. ve Sünbül, Ö. (2006). Öğretmenlik meslek bilgisi ve tezsiz yüksek lisans programlarının tutum ve özyeterlik açısından değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 16-28.

- Çalık, C. (2019). *Eğitim Örgütlerinde Mesleki Bağlılık, Örgütsel Bağlılık ve Tükenmişlik Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüleri, İstanbul.
- Çelik, M. ve Yıldız, B. (2018). Hemşirelerde Mesleki Bağlılık, Özdeşleşme ve İşten Ayrılma Niyeti İlişkisi: Kamu Sektörü ve Özel Sektör Karşılaştırması. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(2), 47-75.
- Çeliköz, N., ve Çetin, F. (2004). Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını etkileyen etmenler. *Milli Eğitim Dergisi*, 162(1), 139-157.
- Çelikten, M., Şanal, M. ve Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(19), 207-237.
- Çepni, S. ve Küçük, M. (2003). Eğitim araştırmalarının fen bilgisi öğretmenlerinin uygulamaları üzerindeki etkilerinin belirlenmesi: Bir örnek olay çalışması. *Eğitim Araştırmaları*, 4(2), 75-84.
- Çöl, G. (2004). *Güçlendirme ve Örgütsel Bağlılık İlişkisi Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gebze.
- Danış, A. (2009). *Anadolu teknik ve Anadolu meslek lisesi öğretmenlerinin örgütsel bağlılık düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Delihasan, S. (2019). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutum ve görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.
- Demir, S. (2016). *Mesleki Bağlılık ve Örgütsel Bağlılığın İş Tatminine Etkisi: Sosyal Güvenlik Denetim Elemanları Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Demir, T. (2016). *Meslek Lisesi Öğretmenlerinin İş Yaşam Kalitesine İlişkin Algıları ile Örgütsel Bağlılık Düzeyleri Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Dokumacı Sütçü, N., ve Oral, B. (2021). Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumlarını yordayan değişkenlerin CHAID analizi ile incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 10(2), 799-824.
- Ekiz, D. (2006). Sınıf öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına karşı tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6, 373-402.
- Erçek, M. K. (2018). *Ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin okul güvenliğine ilişkin algılarının örgütsel güven ve mesleki bağlılıkları üzerindeki etkisi (Diyarbakır ili örneği)*. Yayınlanmış Doktora Tezi. Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Erdamar, F. S., ve Akpunar, B. (2017). Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarına Yönelik Algısı: Metaforik Bir Çalışma. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (11), 34-48
- Ergen, Y. (2016). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetim becerileri, akademik iyimserlikleri ve mesleki bağlılıkları arasındaki ilişki (Malatya ili örneği)*. Yayınlanmış Doktora Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Erol, T. (2022). *Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Fırat, Z. M. (2015). *Tükenmişlik ve Örgütsel Bağlılığın Mesleki Bağlılık Üzerindeki Etkileri: Banka Çalışanları Üzerinde Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güder, M. (2021). *Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin vizyoner liderlik yeterlikleri ile mesleki bağlılıkları arasındaki ilişkide örgütsel canlılığın*

aracılık etkisinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Munzur Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tunceli.

Gündoğan, T. (2009). *Örgütsel Bağlılık: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Uygulaması*. Yayınlanmamış Uzmanlık Yeterlilik Tezi. T.C. Merkez Bankası İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü, Ankara.

Günlük, M. (2010). *Muhasebecilerin Mesleki ve Örgütsel Bağlılık, İş Memnuniyeti ve İşten Ayrılma Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gebze.

Gwyn, P. G. (2011). The Quality of Mentoring Relationships' Impact on the Occupational Commitment of Nursing Faculty. *Journal of Professional Nursing*, 27(5), 292-298.

Hall, M., Smith, D., ve LangWeld-Smith, K. (2005). Accountant's Commitment to Their Profession: Multiple Dimensions of Professional Commitment and Opportunities for Future Research. *Behavioral Research in Accounting*, 17, 89-109.

Hıdıroğlu, Y. (2021). *Öğretmenlerin güçlendirilmesinin örgütsel bağlılık, mesleki bağlılık ve okullardaki örgütsel vatandaşlık üzerindeki etkisi*. Yayınlanmış Doktora Tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

Holincheck, N. (2012). *Update and Validation of a Teachers' Attitudes toward Education Research Scale*. Unpublished Ph. D. Thesis. George Mason University College of Education and Human Development.

Houle, S. A., Morin, A. J., Fernet, C., Vandenberghe, C. ve Tóth-Király, I. (2020). A Latent Transition Analysis Investigating the Nature, Stability, Antecedents, and Outcomes of Occupational Commitment Profiles dor School Principals. *Journal of Vocational Behavior*, 121, 103460.

Ismail, S. N., Nur, B., Hamid, A., Raman, A. ve Purnomo, Y. W. (2019). A mixed-method study of the epistemological teacher-beliefs towards educational research in classroom teaching practices. *International Journal of Instruction*, 12(4). DOI: 10.29333/iji.2019.12426a

- İlhan, N., Şekerci, A. R., Sözbilir, M., ve Yıldırım, A. (2013). Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4 (8), 31–56.
- İştahlı, S. B. (2013). *Duygusal emeğin çalışanların örgütsel bağlılık ve mesleki bağlılıkları üzerindeki etkisi: duygusal zekanın rolü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Jones, D. A. ve McIntosh, B. R. (2010). Organizational and Occupational Commitment in Relation to Bridge Employment and Retirement Intentions. *Journal of Vocational Behavior*, 77(2), 290-303.
- Kahraman, S., ve Köleli, E. (2017). Öğretmenlerin Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (23), 35-55.
- Karabacak, U. İ. (2020). *Öğretmenlerin örgütsel adalet algılarının mesleki bağlılıklarına etkisi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Kaya, D. (2012). *Psikolojik Sermaye ve Mesleki Bağlılık İlişkisine Kariyer Planlamasının Etkilerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Model Önerisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kaya, D. ve Zerenler, M. (2014). *Çalışma Hayatında Psikolojik Sermaye, Mesleki Bağlılık ve Kariyer Planlamasına Genel Bakış*. Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Kaya, N., ve Selçuk, S. (2007). Bireysel Başarı Güdüsü Organizasyonel Bağlılığı Etkileri. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 8(2), 175-190.
- Kayacı, H. (2021). *Okul yöneticilerinin mesleki bağlılıklarını bazı değişkenlere göre incelenmesi (İzmir ili örneği)*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

- Kırıkkaya, E. B., Bozkurt, E. ve Öztürk, N. (2012). Fen ve teknoloji öğretmenleri eğitim araştırmaları ile ilgili ne düşünüyor? *Çağdaş Eğitim Dergisi Akademik*, 1(1), 63-75.
- Korkmaz, Ö., Şahin, A., ve Yeşil, R. (2011). Öğretmenlerin eğitim araştırmalarına ve araştırmacılarına ilişkin düşünceleri. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*. 4(2), 109-127.
- Kotan, T. (2019). *Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Lee, K., Carswell, J. J., ve Allen, N. J. (2000). A Meta-Analytic Review of Occupational Commitment: Relations with Person- and Work-Related Variables. *Journal of Applied Psychology*, 85(5), 799-811.
- Lysenko, V., Larysa, P. C. Abrami, R. M., Bernard, C. D., ve Michel, J. (2014). Educational Research in Educational Practice: Predictors of Use. *Canadian Journal of Education*, 37 (2), 2-26.
- McCarthy, C. J., Lambert, R. G., Lineback, S., Fitchett, P. ve Baddouh, P. G. (2016). Assessing Teacher Appraisals and Stress in the Classroom: Review of the Classroom Appraisal of Resources and Demands. *Educational Psychology Review*, 28(3), 577–603.
- Mérida-López, S. ve Extremera, N. (2020). When Pre-Service Teachers' Lack of Occupational Commitment is not Enough to Explain Intention to Quit: Emotional Intelligence Matters!, *Revista de Psicodidáctica (English Ed.)*, 25(1), 52-58.
- Meyer, J. P., Stanley, D. J., Herscovitch, L. ve Topolnytsky, L. (2002). Affective, Continuance, and Normative Commitment to the Organization: A Meta-Analysis of Antecedents, Correlates, and Consequences. *Journal of Vocational Behavior*, 61(1), 20–52.
- Millî Eğitim Bakanlığı-MEB. (2017). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerine Temmuz 6, 2022 tarihinde <http://oygm.meb.gov.tr/> adresinden ulaşıldı.

Milli Eğitim Temel Kanunu-METK. (1973). Temmuz 6, 2022 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/> adresinden ulaşıldı.

Miyanyedi Şen, F. (2021). *Öğretmenlerin iş yaşam dengesi ile mesleki bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

Özdevecioğlu, M. ve Aktaş, A. (2007). Kariyer Bağlılığı, Mesleki Bağlılık ve Örgütsel Bağlılığın Yaşam Tatmini Üzerindeki Etkisi: İş-Aile Çatışmasının Rolü. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 28(1), 1-20.

Özgenel, M. (2019). An Antecedent of Teacher Performance: Occupational Commitments. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 7, 100-126.

Özkalp, E. ve Kirel, Ç. (2016). *Örgütsel Davranış*. Bursa: Ekin Basım Yayın.

Pai, F. Y., Yeh, T. M. ve Huang K. I. (2012). Professional Commitment of Information Technology Employees Under Depression Environments. *International Journal of Electronic Business Management*, 10(1), 17-28.

Sadıç, T. (2019). *Lise öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik algıları, eğitim araştırmalarına yönelik tutumları ile araştırma yeterlilikleri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Sağsan, M., ve Fırtına, B. (2015). Bilgi Mesleğine Bağlılık ve Adanmışlık: Platonik Bir İlişkinin Gelgitleri ve Profesyonellikle İmtihani. *Bilgi Dünyası*, 16(1), 1-22.

Savlet, R. Y. (2017). *Tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını takip etme ve sonuçlarını uygulamaya yansıtma düzeylerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

- Shaban, A. R. (2017). *In-Service ELL Teachers and Technology Adoption: Exploring Diffusion of Innovations in Language Education*. Washington State University Department of Teaching and Learning.
- Shah, M., ve Abualrob, M. M. A. (2012). Teacher Collegiality and Teacher Professional Commitment in Public Secondary Schools in Islamabad Pakistan. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 46(1), 950-954.
- Smith, K. D. (2014). *Public secondary school teachers in north carolina: levels of idealism and relativism, and their impact on occupational commitment*. (Unpublished Ph. D Thesis). North Carolina State University, North Carolina.
- Şahin, Ç., ve Arcagök, S. (2013). İlköğretim Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarına Yönelik Yaklaşımları. *Bilgisayar ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), 1-20.
- Tak, B. ve Çiftçioğlu, B. A. (2008). Mesleki Bağlılık ile Çalışanların Örgütte Kalma Niyeti Arasındaki İlişkiyi İncelemeye Yönelik Görgül Bir Çalışma. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 63(4), 155-178.
- Tanova, C. ve Holtom, B. C. (2008). Using Job Embeddedness Factors to Explain Voluntary Turnover in Four European Countries. *The International Journal of Human Resource Management*, 19(9), 1553–1568.
- Türk Dil Kurumu-TDK. (2022). Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr/> (05.07.2022).
- Uçgun, D., ve Ünal, E. (2015). Türkçe ve sınıf öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 85-94.
- Uştu, H. (2014). *Öğretmenlerinin Mesleki Bağlılık, İşten Ayrılma Niyeti ve Sosyo Demografik Özelliklerinin Örgütsel Bağlılığı Yordama Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

- Uştu, H. ve Tümkaya, S. (2017). Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Bağlılık, İşten Ayrılma Niyeti ve Bazı Sosyo-Demografik Özelliklerinin Örgütsel Bağlılığı Yordama Düzeylerinin İncelenmesi. *Elementary Education Online*, 16(3).
- Utkan, Ç., ve Kırdök, O. (2018). Dört Boyutlu Mesleki Bağlılık Ölçeği Uyarlama Çalışması. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 4(2), 230-244.
- Uysal, H. T. (2013). Stajyer Çalışanların Mesleki Bağlılık Gelişimine Örgüt İkliminin Etkisi. *Business and Economics Research Journal*, 4(3), 93-110.
- Ünal, A. (2015). *İş doyumu, yaşam doyumu ve yaşam anlamı değişkenlerinin ilkökul ve ortaokul öğretmenlerinin mesleki bağlılıkları üzerine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ondokuzmayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Weng, Q. D., Wu, S., McElroy, J. C. ve Chen, L. (2018). Place Attachment, Intent to Relocate and Intent to Quit: The Moderating Role of Occupational Commitment. *Journal of Vocational Behavior*, 108, 78-91.
- Weng, Q. ve McElroy, J. C. (2012). Organizational Career Growth, Affective Occupational Commitment and Turnover Intentions. *Journal of Vocational Behavior*, 80(2), 256-265.
- Yavuz, M. (2009). Eğitim araştırmaları ile ilgili öğretmen ve yönetici görüşlerinin analizi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 143-158.
- Yayık, D. (2020). *Okul müdürlerinin etik liderlik davranışlarının öğretmenlerin mesleki bağlılıklarına etkisi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldırım, A., İlhan, N., Şekerci, A. R. ve Sözbilir, M. (2014). Fen ve teknoloji öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını takip etme, anlama ve uygulamalarda kullanma düzeyleri: Erzurum ve Erzincan örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(1), 81-100.

- Yıldırım, A., İlhan, N., Şekerci, A. R., ve Sözbilir M. (2014). Fen ve teknoloji öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını takip etme, anlama ve uygulamalarda kullanma düzeyleri: Erzurum ve Erzincan örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(1), 81-100.
- Yıldırım, İ. (2019). *Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye algıları ile mesleki adanmışlıklarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siirt.
- Yılmaz, Ş. (2020). *Eğitim araştırmalarına yönelik öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Zedef, S. (2017). *Eğitim kurumlarında mesleki bağlılık, örgütte kalma ve örgütten ayrılma niyetinin araştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Isparta.

EKLER

Saygıdeğer Meslektaşım;

Bu anket Formu İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Enstitüsü`nde yürütmekte olan **“Öğretmenlerin Mesleki Bağlılıkları ile Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki”** başlıklı yüksek lisans tez çalışması için hazırlanmıştır. Çalışmanın sonuçları katılımcıların aleyhine olacak şekilde kullanılmamakta, çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır, katılımcıların cevapları tamamen gizli tutulmaktadır. Ayrıca çalışma yapabilecek örnekten öğretmenlerin rahatsızlık hissetmeleri durumunda bu çalışmayı yapmayabilirler. Sizlerden edinilecek bilgiler tamamen bilimsel amaçlı kullanılacaktır.

Şimdiden değerli katkılarınız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Dr. Öğr. Üyesi. Pınar MERT

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Tez Danışmanı

Bedriye YILDIZ

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Yüksek Lisans Öğrencisi

A- DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER FORMU

Görev Yaptığınız İlçe :

Branşınız :

Görev Yaptığınız Kademe: Anaokulu () İlkokul () Ortaokul () Lise ()

Yaşınız :

Cinsiyetiniz : Kadın () Erkek ()

Medeni Durumunuz : Bekar () Evli ()

Mesleki Kıdeminiz (Yıl) : 0-5 () 6-10 () 11-15 () 16-20 () 21 yıl+ ()

Mezuniyet Durumunuz : Lisans () Y. Lisans () Doktora ()

B- MESLEKİ BAĞLILIK ÖLÇEĞİ

Aşağıda verilen ifadelere katılma derecenizi sizin için uygun olan seçeneği işaretleyerek belirtiniz.

	Hiç	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
1. Öğretmenlik mesleği, kendi benlik imajım için önemlidir.	1	2	3	4	5
2. Öğretmenlik mesleğine girdiğim için mutluyum.	1	2	3	4	5
3. Öğretmenlik alanında olmaktan gurur duyuyorum.	1	2	3	4	5
4. Öğretmen olmak hoşuma gidiyor.	1	2	3	4	5
5. Kendimi öğretmenlik mesleğiyle güçlü bir şekilde özdeşleştiriyorum.	1	2	3	4	5
6. Öğretmenlik mesleğine karşı istekli/hevesliyim.	1	2	3	4	5
7. Öğretmenlik alanında eğitim almış insanların, bu meslekte kalma sorumlulukları olduğuna inanıyorum.	1	2	3	4	5
8. Öğretmenlik mesleğinde kalmak zorunda olduğumu hissediyorum.	1	2	3	4	5
9. Kendimi öğretmenlik mesleğine devam etmeye sorumlu hissediyorum.	1	2	3	4	5
10. Benim yararına olsa bile, şu anda öğretmenlik mesleğini bırakmamın doğru olmayacağını düşünüyorum.	1	2	3	4	5
11. Eğer öğretmenlik mesleğinden ayrılırsam kendimi suçlu hissederim.	1	2	3	4	5
12. Öğretmenlik mesleğine meslek değiştiremeyecek kadar fazla zaman harcadım.	1	2	3	4	5
13. Öğretmenlik mesleğine, şu anda meslek değiştiremeyecek kadar çok yatırım yaptım (eğitim, kişisel çaba gibi).	1	2	3	4	5
14. Benim için başka bir mesleğe girmek, eğitime harcanan yüklü bir yatırımdan vazgeçmektir.	1	2	3	4	5
15. Meslek değişimlerinde kişiler arası ilişkilerin zedelenmesi gibi büyük duygusal bedeller olur.	1	2	3	4	5
16. Öğretmenlikten başka bir mesleğe geçmek benim için duygusal açıdan kolay olmaz.	1	2	3	4	5
17. Ailem ve/veya arkadaşlarıma çıkaracağı zorluktan dolayı, öğretmenlik mesleğini değiştirmek benim için duygusal olarak oldukça zordur.	1	2	3	4	5
18. Öğretmenlik mesleğinden ayrılmak, benim için bir takım duygusal travmalara neden olur.	1	2	3	4	5
19. Özgeçmişim ve deneyimime bakılırsa, başka mesleklerde bana uygun olabilecek cazip alternatifler de var.	1	2	3	4	5
20. Eğer meslek değiştirmeye karar veririm, pek çok seçeneğim var.	1	2	3	4	5
21. Mesleğimi değiştirme konusunda pek çok alternatifim olduğu için memnunum.	1	2	3	4	5
22. Öğretmenlik mesleğini bırakırsam, peşinden gidebileceğim cazip seçeneklerim olduğunu hissediyorum.	1	2	3	4	5

C- EĞİTİM ARAŞTIRMALARININ ETKİSİ

1.1 Öğretmenliğe başladığınızdan beri bir bilimsel araştırmanın sonuçlarını ciddi olarak dikkate aldığınız oldu mu?

- a) Evet b) Hayır

1.2 Bilimsel araştırma sonuçlarına nerede rastladınız?

- a. Gazete makalesinde
- b. Televizyon programında
- c. Kitapta
- d. Bir bilimsel araştırma dergisinde
- e. İnternette
- f. Resmi yayınlarda (Bakanlık yayınları gibi)
- g. Hizmet içi eğitim kurslarında
- h. Diğer (Belirtiniz)
- i.

1.3 Sizce, Türkiye’de eğitim politikalarının oluşturulmasında bilimsel araştırma sonuçları dikkate alınıyor mu?

- a) Evet b) Hayır

D- EĞİTİM ARAŞTIRMALARI TUTUM ÖLÇEĞİ

Aşağıda verilen ifadelerle katılma derecenizi sizin için uygun olan seçeneği işaretleyerek belirtiniz.

	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılmıyorum
1. Eğitim araştırmaları derslerde kullanabileceğim yararlı bilgiler sağlar.	1	2	3	4	5
2. Eğitim ile ilgili bilimsel yayınlar (tez, makale, kitap vb.) eğitimin kalitesinin artmasına katkı sağlar.	1	2	3	4	5
3. Eğitim araştırma bulgularına göre sınıfta ders işlemek bana zevk verir.	1	2	3	4	5
4. Akademisyenlerin yaptığı eğitim araştırmaları sadece kendi kariyerlerini yükseltmek amacıyla yapılan araştırmalardır.	1	2	3	4	5
5. Eğitim araştırmalarından elde edilen verilere göre ders işlediğimde konular yetişmez.	1	2	3	4	5
6. Öğretmenler eğitim araştırma bulgularından yararlanmalıdırlar.	1	2	3	4	5
7. Eğitim araştırmaları ile ilgili seminerlerden hoşlanırım.	1	2	3	4	5
8. Eğitim ile ilgili bilimsel yayınların (tez, makale, kitap vb.) yüzeysel olduğu kanısındayım.	1	2	3	4	5
9. Nitelikli bir öğretmen olmak için eğitim araştırmalarından yararlanmak gerekir.	1	2	3	4	5
10. Yapılan eğitim araştırmaları öğretim programlarının geliştirilmesi yenilenmesine katkı sağlar.	1	2	3	4	5
11. Eğitim ile ilgili bilimsel araştırmaların yapılması gereklidir.	1	2	3	4	5
12. Eğitim araştırmalarından haberdar olmak önemlidir.	1	2	3	4	5
13. Eğitimde yapılan çalışmaların sonuçlarına göre ders işlemek zaman kaybıdır.	1	2	3	4	5
14. Yapılan eğitim araştırmaları öğretimde karşılaştığım problemlere çözüm üretir.	1	2	3	4	5
15. Yapılan eğitim araştırmalarının uygulanabilir olduğuna inanmıyorum.	1	2	3	4	5
16. Eğitim araştırmaları öğretmenlik mesleğinin gelişimine katkı sağlar.	1	2	3	4	5
17. Seminerlerde anlatılan eğitim ile ilgili araştırma bulguları fayda sağlar.	1	2	3	4	5
18. Eğitim araştırmalarının okul ortamında uygulanabilirliği yoktur.	1	2	3	4	5
19. Eğitim araştırmalarının bulgularına göre ders işlenmesi öğrencilerin başarılarını düşürür.	1	2	3	4	5
20. Öğretim sürecinde konuya göre öğretim model, yöntem ve teknik seçiminde eğitim araştırma bulguları benim için önemli bir yere sahiptir.	1	2	3	4	5

Çağrı Utkan <[redacted]>

Alıcı: ben

Sayın Bedriye YILDIZ ;

Öncelikle yazdığınız övgü dolu mesaj için teşekkür etmek isterim.

Uyarlamasını yaptığımız dört boyutlu mesleki bağlılık ölçeğini araştırmanızda kullanmanızdan mutluluk duyarız. Mesleki Bağlılık Ölçeği ve ölçeğin puanlanmasına ilişkin bilgiler ekte gönderdiğim dosyada bulunmaktadır.

Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Dr. Çağrı UTKAN

Bedriye YILDIZ <[redacted]>, 1 Oca 2022 Cmt, 22:29 tarihinde şunu yazdı:

Merhabalar. Kıymetli hocam.Sabahattin Zaim Üniv. yüksek lisans yapıyorum. Bu süreçte dahil olunca siz kıymetli hocalarının bilim dünyasına ne kadar katkı yaptığını gördüm ve sizin adınıza çok mutlu olurken kendi adıma gurur duydum. Ülkemizin gelişmesi için her alanda insanların büyük emekler sarf ettiğini fark ettim. Bu konudaki emekleriniz için öncelikle teşekkürü bir borç bilirim.Yüksek lisans tez konum " Öğretmenlerin Mesleki Bağlılıklarının Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutum İlişkisi"dir. İzniniz olursa Mesleki bağlılık ölçeğini kullanmak istiyorum

Nail İlhan <[redacted]>

Alıcı: ben

14 Ara 2021 Sal 15:21 ☆ ↩ ⋮

Merhaba, Bedriye YILDIZ

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisinde yayımlanmış olduğumuz "Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği" ni çalışmalarınızda kullanmanızda bizim için bir sakınca yoktur. Ölçek maddeleri makalede verilmiştir. Bilimsel etik çerçevesinde ölçeği çalışmalarınızda kullanabilirsiniz. Ölçekle ilişkili yaptığımız diğer çalışmaları da ekledim.

Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Doç. Dr. Nail İLHAN

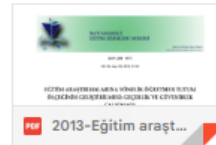
İnönü Üniversitesi

Eğitim Fakültesi

Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı

Bedriye YILDIZ <[redacted]>, 14 Ara 2021 Sal, 12:52 tarihinde şunu yazdı:

5 Ek • Gmail tarafından tarandı

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-59090411-20-42989938
Konu : Anket ve Araştırma İzni (Bedriye YILDIZ)

08/02/2022

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi : a) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21.01.2020 tarihli ve 2020/2 sayılı genelgesi.
b) İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesinin bilinmeyen tarihli ve 21319 sayılı yazısı.
c) Müdürlüğümüz Araştırma ve Anket Komisyonunun 04.02.2022 tarihli tutanağı.

Araştırma Konusu : Öğretmenlerin Mesleki Bağlılıkları İle Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Araştırma Türü : Anket
Araştırma Yeri : İstanbul
Araştırma Yapılacak Kişiler : Tüm Eğitim Kurumları Yöneticileri ve Öğretmenleri
Araştırmanın Süresi : 2021 - 2022 Eğitim ve Öğretim Yılı

Yukarıda bilgileri verilen araştırmanın; 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırı olarak kişisel veri istenmemesi, öğrenci velilerinden açık rıza onayı alınması, yüz yüze eğitime geçmiş olan kurumlarımızda, Covid-19 tedbirlerinin araştırmacı ve ilgili kurum idarelerince alınması, bilimsel amaç dışında kullanılmaması, bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen mührü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarınıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun kamuoyuyla paylaşılmaması ve araştırma bittikten sonra 2 (iki) hafta içerisinde Müdürlüğümüze gönderilmesi, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim ve öğretimi aksatmayacak şekilde, ilgi (a) genelge esasları dâhilinde uygulanması kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Levent YAZICI
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
08/02/2022
Dr. Hasan Hüseyin CAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:

- İlgi (b) Yazı ve Ekleri (4 Sayfa)
- İlgi (c) Tutanak (1 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Bırbırdirek Mah. İmza Öküz Cad. No: 1 Sultanahmet Fatih İstanbul Belge Doğrulama : <https://www.turkiye.gov.tr/meh-dby5>
Telefon : 0212 384 36 30 Belge İçin : Aykut ÇELİK
E-posta : stn.oguz@istimc34@meh.gov.tr Uyarı : Büro Hizmetleri
Kep Adresi : meh@istm34.kep.tr İnternet Adresi : <https://istanbul.meh.gov.tr/>

Bu elektronik güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evsaka.org.tr/meh.gov.tr> adresinden a187-c0f1-313c-a9fd-53f3 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : E-34555043-100-21319
Konu : Araştırma İzni (Bedriye YILDIZ)

(İSTANBUL İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ)
BİNBİRDİREK MAH.İMREN ÖKTEM CAD.N:1 SULTANAHMET

Enstitümüz Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi tezli yüksek lisans programı 520520038 numaralı öğrencisi Bedriye YILDIZ'ın, EYD 500 yüksek lisans tez konusu "Öğretmenlerin Mesleki Bağlılıkları İle Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumların Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" olarak belirlenmiştir. Adı geçen öğrencinin söz konusu tez çalışmasına veri toplayabilmesi için gerekli iznin verilmesi hususunu bilgilerinize arz/rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet BULUT
Rektör V.

Ek:
1- 00206BB27E42220201114551 (9 sayfa)
2- Eğitim - Öğretim İşleri (Genel) (25 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : *BS42Z2B97* Pin Kodu : 96481

Belge Takip Adresi : <https://ebys.izu.edu.tr/enVision/Dogrula/0N3>

Adres: Halkalı Caddesi No: 281 Küçükçekmece/İstanbul
Telefon: 4449798 Faks: 2126938229
e-Posta: bilgi@izu.edu.tr Web: www.izu.edu.tr
Kep Adresi: izu@hs01.kep.tr

Bilgi için: Ömer Faruk GÖZCÜ
Unvanı: Uzman
Tel No: +902126929760

ÖZGEÇMİŞ

Adı- Soyadı: Bedriye YILDIZ

A. EĞİTİM

Yüksek Lisans: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Bilim Dalı, 2022, İstanbul

Lisans: Ankara Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, 2005, Ankara

B. MESLEKİ DENEYİM

2007-2013 Artukbey ilköğretim Okulu

2013-2015 Mehmet Akif Ersoy Ortaokulu Sosyal Bilgiler Öğretmeni

2015-2019 Mehmet Akif Ersoy Ortaokulu Müdür Yardımcısı

2019-2021 Şemsi Tebrizi İmam Hatip Ortaokulu Müdür Yardımcısı

2021-2022 Kazım Karabekir İmam Hatip Ortaokulu Müdür Yardımcısı

2022-2023 Muhsin Yazıcıoğlu Ortaokulu Müdür Yardımcısı olarak devam ediyorum.